

Belangenbehartiging door de VVSG

Overzicht van de politieke dossiers behandeld in de periode 1.1.2019-31.3.2020

VVSG: dé belangenbehartiger van het lokale beleidsniveau

Naast de dagelijkse dienstverlening aan de lokale besturen, de organisatie van studiedagen en vormingen en de productie van tal van papieren en digitale publicaties, is het opkomen voor de belangen van de Vlaamse lokale besturen een kernopdracht voor de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten. Dit leidt elk jaar tot vele tientallen Vlaamse, federale en Europese beleidsdossiers die worden aangekaart bij ministers en hun kabinet, in het parlement, op administraties, in tal van formele en informele contacten, met brieven, door aanwezigheid in commissies en raden, enz. Deze nota biedt een overzicht met een korte beschrijving van de ca. 110 dossiers van de periode januari 2019-maart 2020. Het beleidswerk van de VVSG is een belangrijke return voor het lidgeld dat de lokale besturen jaarlijks betalen.

De belangenbehartiging door de VVSG leidt niet altijd tot het verhoopte resultaat, maar in veel dossiers kon de VVSG het voorbije jaar voor de lokale besturen wel duidelijk zaken realiseren. Enkele voorbeelden:

- De nieuwe Vlaamse regering besliste dat ook voor de periode 2020-2024 de groeivoet van het Gemeentefonds op 3,5% per jaar blijft. Daarnaast trok ze bijkomende middelen uit voor de gedeeltelijke financiering van de pensioenfactuur en als compensatie voor het behoud van de open ruimte.
- De federale regering besliste om in de jaren 2018, 2019 en 2020 telkens 121 miljoen euro te besteden aan de cofinanciering van de statutaire pensioenen van de lokale besturen.
- Na een hoorzitting in het Vlaams Parlement waarop de VVSG haar opmerkingen bij het potentieel peperdure Instrumentendecreet kon formuleren, besliste de Vlaamse regering om het decreet alsnog bij te sturen.
- Na jarenlang aandringen door de VVSG besliste de federale regering om het gebruik van gegevens uit het Rijksregister door gemeenten helemaal gratis te maken.
- De VVSG sleepte een financiële compensatie uit de brand voor de meerkosten van een nieuw sectoraal akkoord in de politiezones. De federale overheid besliste om ook middelen uit te trekken voor de financiering van het aanvullend pensioen van contractanten bij de lokale politie.

Inhoud

1 VVSG stelt duurzaamheidpact voor	6
2 Coronacrisis stelt lokale besturen voor zware uitdagingen	6
3 Federale dossiers	6
3.1 VVSG probeert te wegen op federaal regeerakkoord	6
3.2 Fiscaliteit en financiën	7
3.2.1 Aanvullende personenbelasting grensarbeiders discrimineert	7
3.2.2 Uitklaren discussiepunten fiscaal statuut lokale mandatarissen	7
3.2.3 Automatische doorgifte stedenbouwkundige informatie aan FOD Financiën	7
3.2.4 Toegang tot kadastrale informatie	7
3.3 Veiligheid	7
3.3.1 Aanpassing regels voor gemeentelijke administratieve sancties	7
3.3.2 Tweede pensioenpijler politie: cofinanciering door de federale overheid	8
3.3.3 Sectoraal akkoord politie: niet naar Raad van State, wel compensatie	8
3.3.4 Gemeenten willen informatie over vergunningen springstoffen	8
3.3.5 Presentiegeld vertrouwenspersoon politieraad moet kunnen	9
3.3.6 Pleidooi voor billijke financiering op hoorzitting over civiele veiligheid	9
3.3.7 Communicatie over (eindejaars)vuurwerk	9
3.3.8 Wijziging gerechtelijke kantons	9
3.3.9 Meer instrumenten voor lokale bestuurlijke handhaving	9
3.3.10 Administratieve (gerechtelijke) taakverlichting voor politiediensten	10
3.3.11 Brandweer vraagt afstemming regels voor prioritair rijden	10
3.3.12 Diploma- en specialisatietoelage voor de brandweer	10
3.3.13 Federale financiering hulpverleningszones loopt achter	10
3.3.14 COVID-19: Nood aan beschermingsmiddelen voor brandweerdiensten	11
3.3.15 Inzet signalisatiewagens is niet gratis	11
3.4 Burgerzaken	11
3.4.1 Modelverordening verblijfplaatsonderzoek	11
3.4.2 KB inschrijving studenten: nood aan bijkomend onderzoek	11
3.4.3 Gebruik gegevens uit het bevolkingsregister	11
3.4.4 Resolutie over burgercontract bij meerderjarigheid	12
3.4.5 Wetvoorstel eedaflegging en plechtigheid bij verwerving nationaliteit	12
3.4.6 Kosteloze raadpleging rijksregister is een feit	12
3.5 Personeel en pensioenen	12
3.5.1 Pensioenen statutairen: een blijvende financiële kopzorg	12
3.5.2 Tweede pensioenpijler: studie over de toekomstige aanpak	12
3.5.3 Pensioenen lokale mandatarissen: meer informatie voor de berekening	13
3.6 Verkeer en mobiliteit	13
3.6.1 Vereenvoudiging 'Schoolstraten'	13

3.6.2	Betere afspraken met nieuw KB Wielervedstrijden	13
3.6.3	Adequater handhaving parkeren	13
3.7	<i>Welzijn en sociale zaken</i>	14
3.7.1	Graag minder fluctuaties bij opvang verzoekers internationale bescherming	14
3.7.2	Naar een toepasbare rondzendbrief over maatschappelijke integratie	14
3.7.3	Herevaluatie federale energiefondsen	14
3.7.4	Nieuwe data voor sociaal onderzoek door OCMW's	15
3.7.5	Re-integratie van minderjarige kinderen van Syriëstrijders	15
3.7.6	Bijkomende verpleegkundige handelingen voor de zorgkundigen	15
3.8	<i>Auteursrechten</i>	15
3.8.1	Reprobel: nieuwe raamovereenkomst, gelijke kosten	15
3.8.2	Minder kosten Sabam en naburige rechten in de kinderopvang	16
3.9	<i>Andere dossiers</i>	16
3.9.1	Raamcontract postdiensten helpt lokale besturen	16
3.9.2	Kader voor gezondheidszorgen door niet gezondheidszorgbeoefenaars	16
4	Vlaamse dossiers	17
4.1	<i>Vlaams regeerakkoord</i>	17
4.2	<i>Bestuurlijke dossiers</i>	17
4.2.1	Gemeentefonds: groeiritme blijft, verdelingsregels ook	17
4.2.2	Invordering lokale belastingen	17
4.2.3	Fusies vanuit een verstrekte bestuurskracht	17
4.2.4	Regiovorming van onderuit	18
4.2.5	Een nieuwe decentralisatie-oefening	18
4.2.6	Statuut van raad en raadsleden kan beter	18
4.3	<i>Personeel</i>	18
4.3.1	Sectoraal akkoord begin 2020 eindelijk afgesloten	18
4.3.2	Nieuwe kaderbesluit rechtspositieregeling	19
4.3.3	Vlaamse middelen voor pensioenkosten statutairen	20
4.3.4	Kinderbegeleider is knelpuntberoep	20
4.4	<i>Samenleven en zorg voor elkaar</i>	20
4.4.1	Strafrechtelijke bepalingen bestuurders woonzorgcentra	20
4.4.2	Flexibele invulling personeelsnormen woonzorg	20
4.4.3	Digitale facturatie en communicatie residentiële ouderenzorgvoorzieningen	21
4.4.4	Uitrol BelRai-screener in de thuiszorg	21
4.4.5	Nieuwe verplichtingen administratieve en financiële weerbaarheid woonzorg	21
4.4.6	Vlaamse Sociale Bescherming en persoonsvolgende financiering	21
4.4.7	Erkenning en subsidiëring zorggraden	21
4.4.8	Buitenschoolse kinderopvang: decentralisatie, maar nog zonder middelen	22
4.4.9	Lokaal loket kinderopvang	22

4.4.10 Nuancering van overbezetting in groepsopvang baby's en peuters	22
4.4.11 Naar een eenvoudiger systeem voor voorrangsgroepen in inkomensgerelateerde kinderopvangvoorzieningen	23
4.4.12 Uitstel gelijke subsidie van kinderopvang baby's en peuters is onaanvaardbaar ...	23
4.4.13 Actieplan gezinsopvang	23
4.4.14 Fonds ter bestrijding van uithuiszettingen.....	24
4.4.15 Nieuwe tarieven sociaal tolken en vertalers.....	24
4.4.16 Ondersteuning lokaal inburgerings- en integratiebeleid	24
4.4.17 Subsidies ondersteuning van bestrijding radicalisering en polarisering	24
4.4.18 Lokale integrale veiligheidscel als sluitstuk.....	25
4.4.19 Groeipakket voor niet-Belgische kinderen	25
4.4.20 Geïntegreerd breed onthaal	25
<i>4.5 Werk en sociale economie.....</i>	<i>26</i>
4.5.1 Bijsturing tijdelijke werkervaring	26
4.5.2 Een ruimere regierol sociale economie.....	26
4.5.3 Actieplan voor wijk-werken.....	26
4.5.4 Dienstencheques	27
<i>4.6 Omgeving en milieu</i>	<i>27</i>
4.6.1 Naar een eenvoudige sorteerbodschap voor P+MD.....	27
4.6.2 Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval	27
4.6.3 Beleidsaanbevelingen verpakkingsafval	28
4.6.4 Gebruik duurzaam cateringmateriaal	28
4.6.5 Wijziging Vlarema	28
4.6.6 Vlaams uitvoeringsplan kunststoffen	28
4.6.7 Charter openbare verlichting.....	28
4.6.8 Overheidsopdracht lokaal energiebeleid.....	29
4.6.9 Gemeentewegendecreet.....	29
4.6.10 Gemeentelijke administratieve sancties voor snelheidsovertredingen	29
4.6.11 Nieuwe taxiregelgeving	29
4.6.12 Realisatie vervoerregio's	30
4.6.13 Instrumentendecreet wordt bijgestuurd.....	30
4.6.14 Inname openbaar domein voor verhuizingen.....	31
4.6.15 Aanpassing regeling hinderlijke inrichtingen.....	31
4.6.16 Haalbaarheidsstudie vastgoedinformatie	31
4.6.17 Vernieuwing GIPOD	31
4.6.18 Assetmanagement door Aquafin	31
4.6.19 Aanpassing riolsubsidiebesluit en actieplan gemeentelijk rioolbeheer	32
<i>4.7 Wonen.....</i>	<i>32</i>
4.7.1 Informatiegaring door sociale verhuurders	32
4.7.2 Mobiele mantelzorgwoningen	32

<i>4.8 ICT en e-government</i>	33
4.8.1 VVSG sluit protocollen informatieverstrekking namens lokale besturen	33
4.8.2 Uitbreiding Smart Flanders naar alle gemeenten	33
4.8.3 Projectoproepen 'City of things' heroriënteren	33
4.8.4 Vlaams beleidsplan artificiële intelligentie	33
<i>4.9 Cultuur en erfgoed</i>	34
4.9.1 Bijdrage aan de visienota kunsten	34
4.9.2 Campagne 'meer vrouw op straat'	34
4.9.3 Samenwerking met het Netwerk Onroerend Erfgoed	34
4.9.4 VIA-subsidies gemeentelijke vzw's in de culturele sector	34
<i>4.10 Diverse dossiers</i>	34
4.10.1 Conceptnota actualisering regels begraafplaatsen en lijkbezorging	34
5 Internationale dossiers	35
5.1 Europees cohesiebeleid	35
5.2 SDG-aanpak Vlaamse lokale besturen onder de OESO-loep	35

1 VVSG stelt duurzaamheidspact voor

De VVSG keurde aansluitend bij het VVSG-memorandum voor de verkiezingen van mei 2019 een ontwerp van duurzaamheidspact goed, waarover ze het gesprek wil aanknopen met de andere overheden. Bij het realiseren van de zeventien duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties zijn inspanningen en acties nodig van de hele samenleving: de verschillende overheden, burgers, bedrijven, wetenschappelijke instellingen. Lokale besturen zijn bereid om engagementen op zich te nemen, maar rekenen hiervoor op de ondersteunende en faciliterende rol van de andere overheden.

Het ontwerp van duurzaamheidspact bevat acties en afspraken op het vlak van mobiliteit, energie, klimaat, armoede, welzijn, ruimtelijke ordening, enz.

2 Coronacrisis stelt lokale besturen voor zware uitdagingen

Begin maart 2020 brak de coronacrisis in alle hevigheid los. De aantallen besmettingen, ziekenhuisopnames en helaas ook dodelijke slachtoffers stegen snel, de scholen, veel winkels en bedrijven gingen dicht, enz. Voor de gemeenten, OCMW's, politie- en hulpverleningszones was het alle hens aan dek, want in deze moeilijke omstandigheden moesten ze de meeste dienstverlening maximaal behouden, toezicht houden op het naleven van de maatregelen en erover waken dat de zwaksten in de samenleving niet de dupe zouden worden van de crisis. Lokale besturen kregen ook opdrachten om triage- en schakelzorgcentra voor te bereiden of op poten te zetten.

De VVSG deed er alles aan om de lokale besturen maximaal te helpen bij deze onverwachte situatie. Er kwam, sneller dan bij de federale of de Vlaamse overheid, één centrale webpagina waarin alle voor gemeenten relevante informatie werd samengebracht en permanent geactualiseerd. Ten tweede stonden de VVSG-stafmedewerkers, van thuis uit (want Huis Madou was dicht) voor de besturen klaar om op al hun vragen te antwoorden. Tot slot centraliseerde de VVSG alle vragen en legde ze voor aan de beide crisiscentra, en de vele Vlaamse en federale departementen, met het oog op een maximale eenvormigheid en toepasbaarheid van de maatregelen voor de lokale besturen.

3 Federale dossiers

3.1 VVSG probeert te wegen op federaal regeerakkoord

De federale regeringsvorming liep niet vlot, en dus was het ook niet vanzelfsprekend om te wegen op het inhoudelijke programma. Toch had de VVSG eind 2019 samen met haar Waalse en Brusselse zusterorganisaties een overleg met de toenmalige informateurs Coens en Bouché. Daarbij werden verschillende vragen van de lokale besturen aangekaart op het vlak van structureel overleg met de federale overheid, het pensioendossier, politie en brandweer, armoedebeleid en de financiering van de OCMW's en fiscaliteit.

3.2 Fiscaliteit en financiën

3.2.1 Aanvullende personenbelasting grensarbeiders discrimineert

De VVSG pleitte bij de FOD Financiën voor een correcte berekening van de aanvullende personenbelasting bij grensarbeiders. Verschillende gemeenten met veel grensarbeiders op het grondgebied hadden immers vastgesteld dat de FOD Financiën hiervoor een foutieve methode toepast, waardoor grensarbeiders minder aanvullende personenbelasting moeten betalen dan mensen die in België wonen en werken.

3.2.2 Uitklaren discussiepunten fiscaal statuut lokale mandatarissen

De fiscale behandeling van de wedde van burgemeesters en schepenen leidt soms tot uiteenlopende interpretaties van de belastingdiensten. De VVSG ging met de FOD Financiën in overleg om de belangrijkste knelpunten aan te kaarten.

3.2.3 Automatische doorgifte stedenbouwkundige informatie aan FOD Financiën

De VVSG wil dat de FOD Financiën stedenbouwkundige informatie niet langer opvraagt bij de gemeenten, maar rechtstreeks bij de Vlaamse overheid. De FOD Financiën heeft deze informatie onder andere nodig voor de vaststelling van het kadastrale inkomen. De vernieuwde informatiestroom tussen de Vlaamse en de federale overheid zal tegen juni 2020 volledige opgezet zijn. Hierdoor kan de tweejaarlijkse informatieverstrekking vanuit de gemeenten naar de FOD Financiën verdwijnen.

3.2.4 Toegang tot kadastrale informatie

De VVSG had in het verleden een algemene machtiging gekregen voor toegang tot kadastrale gegevens voor de gemeenten, weliswaar met heel wat beperkingen opgelegd door de sectorale comités van de voormalige Privacycommissie. Momenteel worden deze beperkingen weggerukt zodat gemeenten kadastrale gegevens kunnen inzetten voor de uitwerking van al hun wettelijke opdrachten en in het kader van het algemeen belang.

3.3 Veiligheid

3.3.1 Aanpassing regels voor gemeentelijke administratieve sancties

De VVSG kreeg de vraag om advies uit te brengen over een federaal wetsvoorstel dat gemeentelijke administratieve sancties (GAS) mogelijk maakt voor snelheidsovertredingen. De VVSG ondersteunde de motivatie van het voorstel, op voorwaarde dat er een ruimere en meer integrale denkoefening komt over de strafbaarstelling en afhandeling van (lichte) inbreuken op de verkeersreglementering, eerder dan de gemeentelijke administratieve sancties als enige oplossingspiste voor het ongestraft blijven van dergelijke inbreuken te beschouwen. Er zijn immers regionale verschillen in het vervolgingsbeleid door de parketten. De VVSG vroeg de Kamercommissie om de nodige tijd te nemen voor een meer integrale denkoefening hierover. Een wetwijziging is er uiteindelijk niet gekomen omdat de Raad van State aangaf dat dit geen federale bevoegdheid meer is.

Daarnaast kreeg de VVSG de vraag een standpunt in te nemen over een wetsvoorstel om de GAS gewoon af te schaffen. De VVSG bezorgde de commissieleden een reeks argumenten waarom dit absoluut geen goed idee is.

3.3.2 Tweede pensioenpijler politie: cofinanciering door de federale overheid

De federale regering besliste begin 2019 om werk te maken van een aanvullend pensioen voor de contractanten bij de federale en lokale politie. De VVSG stond achter deze idee, maar vroeg wel dat de extra kosten niet door de zones (en dus de gemeenten), maar door de federale overheid zelf zouden worden gedragen. De toezegging hiervoor viel begin juli in de bus. Voor de lokale besturen betekent dit een belangrijke besparing.

In het najaar van 2019 vroeg de VVSG federaal minister De Crem om dringend werk te maken van die tweede pensioenpijler. Anders dreigden sommige politiezones geconfronteerd te worden met een verhoging van hun responsabiliseringsbijdrage ten gevolge van de wet van 30 maart 2018. Een oplossing kwam er uiteindelijk met het KB van 11 december 2019 voor de invoering van een aanvullend pensioen voor o.m. het personeel van de politiediensten.

3.3.3 Sectoraal akkoord politie: niet naar Raad van State, wel compensatie

De VVSG heeft in 2018 aan voormalig minister van Binnenlandse Zaken Jambon laten weten niet tevreden te zijn met de wijze waarop het overleg over het sectorale akkoord voor de politie is verlopen: ondanks de grote financiële impact voor de lokale besturen, werden ze amper bij de besprekingen betrokken. De financiering van de politie wordt wellicht een belangrijk punt bij de federale regeringsonderhandelingen. Bovendien vraagt het gezamenlijke memorandum van de VVSG, Brulocalis en UVCW aan de toekomstige federale regering om de lokale overheden als gesprekspartner formeel te erkennen.

De VVSG besliste niet mee te gaan met Brulocalis en UVCW in een procedure bij de Raad van State tegen het KB over het sectorale akkoord. De VVSG gaf de voorkeur aan nieuwe pogingen (het liefst samen met UVCW en Brulocalis) bij minister van Binnenlandse Zaken De Crem om de lokale besturen te respecteren als gesprekspartner en te zorgen voor een voldoende compensatie voor de financiële impact van het sectorale akkoord op de lokale besturen. Uiteindelijk kwam er een federale dotatie van 4,5 miljoen euro in 2019 die de budgettaire impact van het sectoraal akkoord kon beperken. Dit bedrag werd verdeeld worden onder de 185 politiezones op basis van het aantal personeelsleden in de loonschalen B4 en B5.

3.3.4 Gemeenten willen informatie over vergunningen springstoffen

De VVSG besprak een ontwerp van KB over de opslag, de fabricatie, het vervoer, de afgifte en het gebruik van springstoffen. Vandaag geldt hiervoor een principieel verbod, tenzij er een uitzondering is door een beslissing van de gemeente zelf. Gemeenten worden geïnformeerd over een opslagplaats of vuurwerkdepot en kunnen hiervoor een advies of vergunning afleveren. Deze bevoegdheid zou volledig worden overgedragen naar het federale niveau. De gemeenten hebben zo geen vat meer op de vuurwerkopslagplaatsen die rechtstreeks door de federale overheid worden vergund en mogelijk ook op de kleinere opslagplaatsen/handelszaken. Voor de VVSG moeten de betrokken gemeenten op zijn minst geïnformeerd worden en een bindend en afdwingbaar advies kunnen geven over het transport van springstoffen over hun

grondgebied. Het ontwerp-KB wijkt ook af van het algemene principe dat wat lokaal een grote impact heeft, door de lokale overheden moet kunnen geregeld worden. Als er iets fout loopt en de veiligheid van de inwoners in het gedrang komt, zal iedereen wél naar de gemeenten kijken.

De VVSG wou daarom dat dit lokale materie blijft, weliswaar met ondersteuning door de deskundigheid en expertise van de federale overheid. Ten minste moeten lokale besturen telkens geïnformeerd worden over federale beslissingen met een impact op de lokale veiligheid, met een voorafgaand bindend advies. Verder moeten de kosten van de opruiming van de springstoffen door de federale overheid worden gedragen.

3.3.5 Presentiegeld vertrouwenspersoon politieraad moet kunnen

De VVSG is het niet eens met een interpretatie van het Sociaal Secretariaat van de Geïntegreerde Politie die zegt dat vertrouwenspersonen van raadsleden geen presentiegeld kunnen krijgen voor vergaderingen van de politieraad. De VVSG pleitte voor maximaal parallelisme met de regeling die geldt voor gemeenten en OCMW's. Dit werd in een brief ook gemeld aan federaal minister van Binnenlandse Zaken De Crem.

3.3.6 Pleidooi voor billijke financiering op hoorzitting over civiele veiligheid

Op haar vraag kon de VVSG, samen met het Netwerk Brandweer, deelnemen aan een hoorzitting in de Kamercommissie Binnenlandse Zaken over een evaluatie van de civiele veiligheid. De VVSG legde hierbij o.m. de nadruk op het politieke engagement van de federale overheid om te komen tot een 50/50-verdeling van de financiering van de hulpverleningszones, terwijl dat vandaag nog lang niet het geval is.

3.3.7 Communicatie over (eindejaars)vuurwerk

De VVSG en Netwerk Brandweer drukten in een brief aan minister van Economische Zaken Muylle hun bezorgdheid uit over de verwarrende federale communicatie over eindejaarsvuurwerk. Die hield immers onvoldoende rekening met het feit dat het formele verbod op het afsteken van vuurwerk dat in Vlaanderen sinds mei 2019 bestaat, waarop de gemeente eventueel een uitzondering kan toestaan.

3.3.8 Wijziging gerechtelijke kantons

De VVSG onderzocht op vraag van een aantal gemeenten de wijziging van een aantal gerechtelijke kantons en de mogelijke gevolgen hiervan op een vlotte communicatie tussen de politiezones en de parketten.

3.3.9 Meer instrumenten voor lokale bestuurlijke handhaving

De VVSG gaf advies over een wetsontwerp bestuurlijke handhaving (DIOB), een decreet bestuurlijke handhaving en wijzigingen aan de Kansspelwetgeving om kansspelinrichtingen beter te reguleren. De invalshoek daarbij was altijd een versterking van de lokale bevoegdheden om op te treden tegen hinderlijke uitbatingen en ernstige georganiseerde criminaliteit. Deze inrichtingen kunnen voortaan worden onderworpen aan een integriteitsonderzoek via de politieverordening en de burgemeester kan hierbij werken met bestuurlijke dwangmaatregelen, zoals een dwangsom en verzegeling. Het DIOB moet ook de informatiepositie van de gemeenten

versterken. De VVSG besprak deze voorstellen met de werkgroep bestuurlijke handhaving en ondersteunt de gemeenten met modelbesluiten en de uitwisseling van goede praktijken, zoals voor het tegengaan van hinderlijk gebruik van lachgas, de aanpak van zogenaamde CBD-shops en het gebruik van vuurwerk en springstoffen op het openbaar domein.

3.3.10 Administratieve (gerechtelijke) taakverlichting voor politiediensten

De VVSG heeft in samenwerking met de lokale politiezones een overzicht opgesteld van de administratieve taken waarmee politiediensten belast worden door onder meer de gerechtelijke overheden. Dit overzicht vormde een goede basis voor de politiezones bij de opmaak en motivering van het Zonaal Veiligheidsplan en bevat een maximale overeenstemming met de aanbevelingen uit de memoranda van de drie verenigingen van steden en gemeenten en van de Vaste Commissie van de Lokale Politie, zowel op het vlak van taakbelasting als van federale ondersteuning. Op basis van dit overzicht kan de VVSG samen met de lokale politiezones gericht de lokale belangen behartigen bij regeringsonderhandelingen en de opmaak van de zonale (en nationale) veiligheidsplannen.

3.3.11 Brandweer vraagt afstemming regels voor prioritair rijden

De VVSG kaartte samen met Netwerk Brandweer het belang van een gecoördineerde aanpak voor 'prioritair rijden' aan tijdens een hoorzitting in de Kamercommissie Mobiliteit. Voor de brandweer moeten er meer mogelijkheden komen voor 'prioritair aanrijden' zodat burgers sneller geholpen worden en het aanrijden veiliger wordt voor de brandweer, ambulancediensten en andere weggebruikers. Verder is het uiteraard niet wenselijk dat de brandweer, die hoofdzakelijk op basis gemeentelijke financiering werkt, systematisch beboet wordt. De wetgeving maakt een onderscheid tussen de verschillende hulpdiensten, waardoor politie en brandweer- en ziekenwagens verwarrende situaties creëren voor de weggebruiker. De VVSG en Netwerk Brandweer pleitten dan ook voor een aanpassing en verduidelijking van de wetgeving.

3.3.12 Diploma- en specialisatietoelage voor de brandweer

Vandaag bevat het brandweerstatuut een diploma- en een specialisatietoelage. De VVSG en Netwerk Brandweer zijn geen voorstander van die specialisatietoelage en stelden daarom aan minister van Binnenlandse Zaken De Crem een uitvoeringsbesluit voor dat de zone voldoende beleidsruimte laat voor een personeelsbeleid op maat. Dit voorstel werd aanvaard door de FOD Binnenlandse Zaken als onderhandelingsdocument binnen het Comité C.

3.3.13 Federale financiering hulpverleningszones loopt achter

Door de federale beleidskeuzes bij de brandweershervorming blijven de kosten van de hulpverleningszones stijgen. Deze toename wordt sinds 2018 niet meer gecompenseerd door een hogere federale dotatie. In 2018 bedroeg de kostenverdeling 78,3% voor de lokale besturen en 21,7% voor de federale overheid, dus nog ver van de beoogde en beloofde 50/50-kostenverdeling. De hulpverleningszones hebben dit via de VVSG en Netwerk Brandweer aangeklaagd bij minister van Binnenlandse Zaken De Crem.

3.3.14 COVID-19: Nood aan beschermingsmiddelen voor brandweerdiensten

De brandweerdiensten, en vooral hun ambulances, worden sinds de start van de coronacrisis dagelijks geconfronteerd met COVID-19-patiënten. Om het brandweerpersoneel toe te laten hun werkzaamheden op een veilige manier uit te voeren, hebben zij ook persoonlijk beschermingsmateriaal nodig. Toch werden de brandweerdiensten stelselmatig over het hoofd gezien voor de levering van persoonlijke beschermingsmiddelen. Daarom heeft Netwerk Brandweer, samen met verschillende andere organisaties, gevraagd aan minister De Crem dat ook de ziekenwagens opgenomen worden in de leveringen georganiseerd door de federale overheid.

3.3.15 Inzet signalisatiewagens is niet gratis

De hulpverleningszones krijgen geregeld de vraag om signalisatievoertuigen in te zetten voor de bescherming van niet-brandweerpersoneel. Dit behoort echter niet meer tot de wettelijke taken zoals bepaald door artikel 11 van de Wet Civiele Veiligheid. Elke werkgever moet zelf instaan voor de veiligheid van zijn werknemers. Netwerk Brandweer liet weten aan de FOD Binnenlandse Zaken en de gouverneurs dat als er wel bijstand wordt verleend aan andere dan haar eigen diensten de brandweerzone bij wet verplicht is om deze bijstand te factureren.

3.4 Burgerzaken

3.4.1 Modelverordening verblijfplaatsonderzoek

De VVSG gaf samen met Vlavabbs een reeks opmerkingen bij een model van gemeentelijk reglement dat de federale overheid bij KB wou invoeren voor het voeren naar een onderzoek naar de werkelijke verblijfplaats. Ze stelde daarbij vragen bij het nut van een gemeentelijk reglement dat alleen federaal vastgelegde regels inhoudt.

3.4.2 KB inschrijving studenten: nood aan bijkomend onderzoek

Een ontwerp-KB wou het mogelijk maken dat studenten zich zouden inschrijven in de gemeente waar ze als student verblijven in plaats van in de gemeente van waar ze afkomstig zijn. De VVSG en Vlavabbs adviseerden dat een dergelijke regeling voordelen kon hebben, nl. een zicht op de werkelijke plaats waar mensen verblijven, maar niet zomaar zonder grondig onderzoek mag worden doorgevoerd. De wijziging zou immers een grote impact hebben op de studenten zelf (sociale bescherming, fiscaliteit, ...) en op de betrokken gemeenten en OCMW's. De VVSG vroeg de FOD Binnenlandse Zaken om eerst een grondige impactstudie te maken.

3.4.3 Gebruik gegevens uit het bevolkingsregister

De VVSG pleitte voor praktisch bruikbare oplossingen bij het doorgeven van gegevens uit het bevolkingsregister door de gemeenten. Aanleiding hiervan was een vraag van de Gezinsbond, die steeds meer op gemeentelijke weigeringen botst geboortegegevens door te geven. De VVSG ging hierover aan tafel zitten met de FOD Binnenlandse Zaken, de Gegevensbeschermingsautoriteit en de Vlaamse Toezichtcommissie. Daarnaast zet de FOD Binnenlandse Zaken op aandringen van de VVSG de eerste stappen in het onderzoek naar de centralisering of afschaffing van de bevolkingsregisters.

3.4.4 Resolutie over burgercontract bij meerderjarigheid

De VVSG gaf een negatief advies bij de ontwerp-resolutie van enkele Kamerleden die pleit voor een burgercontract wanneer jongeren meerderjarig worden. De VVSG toonde zich niet overtuigd van de meerwaarde omdat dit weinig toevoegt aan het feit dat iedereen verondersteld wordt de wetgeving en daaraan verbonden rechten en plichten na te leven. Bovendien rijst de vraag naar de afdwingbaarheid en eventuele sancties. De VVSG wees verder ook op de werklast voor de gemeentelijke administraties.

3.4.5 Wetvoorstel eedaflegging en plechtigheid bij verwerving nationaliteit

De VVSG kante zich tegen een wetsvoorstel dat een eedaflegging en een gemeentelijke plechtigheid oplegt als mensen de Belgische nationaliteit verwerven. Dit betekent immers een inbreuk op de gemeentelijke autonomie, want vandaag zijn er al besturen die een inburgeringstraject afsluiten met een plechtigheid, maar dan op basis van hun eigen inzichten en wensen. Verder rijst de vraag naar de afdwingbaarheid en de eventuele sanctionering. Het zou immers niet de bedoeling zijn dat het verwerven van de Belgische nationaliteit afhangt van de eedaflegging, want die komt pas binnen de zes maanden nadien. De VVSG haalde ook de organisatie- en andere kosten voor de gemeenten aan. Die zijn niet gelijk gespreid over de besturen, omwille van de grote verschillen qua bevolking van buitenlandse origine.

3.4.6 Kosteloze raadpleging rijksregister is een feit

Na lang aandringen kon de VVSG de federale regering overtuigen om de kosten die gemeenten moeten betalen voor het raadplegen van de gegevens uit het rijksregister te schrappen. Het zijn vooral de gemeenten die het rijksregister voeden met data, en dan is het ook niet meer dan logisch dat ze gratis over die gegevens kunnen beschikken. Dit betekent voor de Vlaamse gemeenten een jaarlijkse besparing van ca. 400.000 euro.

3.5 Personeel en pensioenen

3.5.1 Pensioenen statutairen: een blijvende financiële kopzorg

De oplopende pensioenfactuur kreeg een prominente plaats in het VVSG-memorandum voor de verkiezingen van mei 2019. In de aanloop naar de verkiezingen nam de VVSG ook verschillende initiatieven om dit dossier onder de aandacht van de pers te brengen. Daarnaast ijverde de VVSG voor meer informatie over de hoe de wet van 30 maart 2018, met o.m. een korting op de responsabiliseringsbijdrage voor besturen met een voldoende hoge tweede pensioenpijler, moest worden geïnterpreteerd. Voor de besturen aangesloten bij de pensioentoezegging van de provincie Limburg, organiseerden de VVSG en Excello.net Limburg ook een informatievergadering wegens de specifieke kenmerken van dit stelsel. Samen met Brulocalis en UVCW werkte de VVSG ook aan een gezamenlijk document om de pensioenproblematiek aan te kaarten bij de vorming van een volwaardige nieuwe federale regering.

3.5.2 Tweede pensioenpijler: studie over de toekomstige aanpak

De VVSG besliste een studie te laten doen over de toekomst van de tweede pensioenpijler voor het personeel van de Vlaamse lokale besturen. De studie moet voorstellen opleveren

voor een billijk systeem voor de contractanten, dat betaalbaar (en beheersbaar) is voor de besturen en dat bovendien aansluit bij wat op de markt aanwezig is.

3.5.3 Pensioenen lokale mandatarissen: meer informatie voor de berekening

De Federale Pensioendienst startte met een project om de loopbaangegevens van lokale mandatarissen zichtbaar te maken in mypension/mycareer (via Dmfa en Capelo). Tot nog toe bleef dit project beperkt tot de gegevens van personeelsleden. De VVSG werd gevraagd om input te leveren over de afstemming van de regelgeving over mandatarispensioenen met de Vlaamse regelgeving (Decreet Lokaal Bestuur). Doel is om de gegevens zichtbaar te krijgen tegen 1 januari 2022. Vanaf dan beschikken lokale besturen over informatie om de pensioenleeftijd van hun uitvoerende mandatarissen te bepalen en hun pensioenbedrag te berekenen. Omgekeerd zal dit ook de toekenning van pensioenen in andere stelsels vergemakkelijken.

3.6 Verkeer en mobiliteit

3.6.1 Vereenvoudiging ‘Schoolstraten’

De initiële invoering van het concept ‘Schoolstraat’ leidde tot nodeloze procedures en werklust voor de gemeenten. Op initiatief van de VVSG werd dit in overleg met en door de parlementaire initiatiefnemers aangepast zodat dit instrument vlotter kan toegepast worden.

3.6.2 Betere afspraken met nieuw KB Wielervedstrijden

Na jarenlange voorbereiding verscheen het nieuwe KB Wielervedstrijden. De VVSG drong mee aan op heldere regels en verantwoordelijkheden, en het vermijden van afval. Het KB bevat bepalingen over timing, parcours, wegcode, bevoorradingszones en wegwerpzones. Dit moet leiden tot minder zwerfvuil bij wielervedstrijden en vanuit dat voorbeeld ook bij wielertoe-
risten.

Een rondzendbrief moet hierbij meer toelichting geven maar is, ondanks aandringen van de VVSG, nog steeds niet verschenen.

3.6.3 Adequater handhaving parkeren

De VVSG ijverde – samen de Brusselse vereniging en enkele steden – voor adequatere handhavingsmogelijkheden voor parkeren. Zo is er het misbruik van een parkeerkaart voor personen met een handicap. Samen met de FOD Sociale Zekerheid worden stappen gezet naar een betere en meer geautomatiseerde controle van de geldigheid. Verder wordt gewerkt aan de eliminatie van onduidelijkheden in verband met de signalisatie, en dus ook de handhaving, van parkeerplaatsen voor elektrische voertuigen.

De VVSG is in overleg met de relevante federale overheidsinstanties (zoals DIV en de privacy-autoriteiten) voor het verkrijgen van de brandstofgegevens van gecontroleerde voertuigen om te kunnen nagaan dat het effectief om een elektrisch voertuig gaat.

3.7 Welzijn en sociale zaken

3.7.1 Graag minder fluctuaties bij opvang verzoekers internationale bescherming

De lokale opvanginitiatieven (LOI) kregen vanaf 2018 te maken met een zware afbouw van het opvangnetwerk voor verzoekers internationale bescherming (IB), maar begin 2019 vroeg de federale overheid om de gesloten LOI-plaatsen terug te openen. Voor het eerst sinds het ontstaan van LOI waren de lokale besturen niet zomaar bereid om hierop in te gaan. Uiteraard fluctueert de nood aan opvangplaatsen, maar bij lokale besturen leeft sterk de wens om meer vooruit te kijken en sneller te reageren op prognoses. Het uitblijven van de meermaals beloofde bufferplaatsen stuit op veel onbegrip. De kosten verbonden aan het op- en afbouwen van het opvangnetwerk zijn hoger dan het behoud van een aantal bufferplaatsen. De bereidheid om LOI-plaatsen te openen zou het meest toenemen als de fluctuaties in het aantal LOI-plaatsen kunnen worden beperkt. Door de onzekerheid wordt het ook steeds moeilijker om eigenaars te overtuigen om panden als LOI te verhuren. Daarnaast blijven lokale besturen een langere uitstroomperiode vragen voor de bewoners met een positieve beslissing en duidelijkheid over de financiering (betoelaging LOI-plaatsen en aanpak opgebouwde reserves). Gemeenten en OCMW's willen ook middelen voor de (gedeeltelijke) financiering van kosten voor bv. de extra begeleiding in de zoektocht naar huisvesting, tolken en vertalen en psychosociale hulpverlening. De VVSG kaartte dit aan bij de verschillende bevoegde ministers en vroeg overleg tussen alle betrokken bestuursniveaus, maar er werd niet ingegaan op de vragen van de lokale besturen. De focus ligt bij de collectieve opvangcentra.

3.7.2 Naar een toepasbare rondzendbrief over maatschappelijke integratie

Vlak voor de zomer van 2019 zat de VVSG, samen met de Brusselse en Waalse zusterverenigingen, rond de tafel met de POD MI over de vraag of er wijzigingen nodig zijn in het bepalen van de categorieën van leefloongerechtigden, gezien de maatschappelijke evoluties (gezinsamenstellingen) van de laatste vijftien tot twintig jaar. Het doel van de VVSG blijft een voor de OCMW's vlot toepasbare regelgeving.

Deze discussie werd sinds het najaar 2019 voortgezet in een overlegproces over de actualisering van de algemene rondzendbrief over het recht op maatschappelijke integratie. De VVSG koppelde hierbij geregeld terug naar de sociale diensten van de OCMW's

3.7.3 Herevaluatie federale energiefondsen

Op vraag van de VVSG, UVCW en Brulocalis maakte de Koning Boudewijnstichting (KBS) een studie over de federale energiefondsen (Gas- en Elektriciteitsfonds, Sociaal Stookoliefonds). In het verleden hebben de drie verenigingen al aangedrongen op een indexering van de bedragen die sinds 2012 bevroren zijn.

Het KBS-voorstel houdt een herberekening van het bedrag van het Fonds in, gebaseerd op een indexering vanaf 2012. Bovendien worden de onderdelen personeelskosten, preventieve maatregelen en ten laste nemen van energiefacturen geactualiseerd. De VVSG sloot zich aan bij dit voorstel.

3.7.4 Nieuwe data voor sociaal onderzoek door OCMW's

Maatschappelijk werkers die bij individuele hulpvragen met de toestemming van de hulpvrager een sociaal onderzoek doen, hebben voor de beoordeling nood aan data. Een aantal van die gegevens is digitaal beschikbaar via de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ). Die datastromen worden constant geoptimaliseerd en er komen ook geregeld nieuwe stromen. Daarin spelen de drie federaties van OCMW's (met de VVSG voor Vlaanderen) een belangrijke rol. Voorbeelden van aanvragen voor het opzetten van nieuwe datastromen zijn die voor het onderzoek van onroerende goederen, voor het consulteren of iemand over een huurpremie of huursubsidie beschikt, enz.

3.7.5 Re-integratie van minderjarige kinderen van Syriëstrijders

Begin 2019 werden de eerste twee kinderen van Syriëreizigers teruggebracht naar België. De regering gaf daarbij de Belgische diplomatieke diensten de opdracht om de nodige reisdocumenten voor de kinderen in orde te brengen. Bij de lokale besturen heerst onduidelijkheid over de concrete procedure voor de terugkeer van kinderen, welke actoren worden betrokken en wat de concrete rol en mogelijkheden zijn van lokale besturen om mee te werken aan een goede integratie van die kinderen.

De VVSG ontwikkelde op vraag van de lokale besturen en in samenwerking met de betrokken partners een handelingskader waarin het re-integratietraject chronologisch wordt uiteengezet, met ook een overzicht van mogelijke procedures en relevante actoren.

3.7.6 Bijkomende verpleegkundige handelingen voor de zorgkundigen

Op initiatief van minister De Block kunnen de zorgkundigen in de toekomst vijf bijkomende verpleegkundige handelingen stellen. De opleidingsverplichtingen die hieraan gekoppeld worden voor de bestaande zorgkundigen, zijn volgens de VVSG moeilijk te organiseren. Samen met de andere koepels in de woonzorg schreef de VVSG de minister hierover aan. Ze bleef echter bij haar standpunt. Langs Vlaamse zijde kwamen de werkgevers -en werknemersorganisaties overeen om voor de bestaande zorgkundigen een opleidingspakket via e-learning te laten ontwikkelen.

3.8 Auteursrechten

3.8.1 Reprobel: nieuwe raamovereenkomst, gelijke kosten

Om een forse verhoging van de te betalen bedragen te vermijden, onderhandelde de VVSG met Repobel over een raamovereenkomst voor de gemeenten. Die zorgt ervoor dat de besturen de gemaakte kopieën niet meer moeten tellen, wat administratieve lasten maximaal vermijdt. De VVSG probeerde ook terug te keren naar het oude, lagere tarief of de gevraagde stijging maximaal terug te draaien. Uiteindelijk landde men op een tarief van 13,30 euro per VTE administratief medewerker per jaar, ongeacht het werkelijk gemaakte aantal fotokopieën en prints. Met dit voorstel zou Repobel uit de kosten komen en zullen de besturen geen prijsstijging ondervinden. Het enige wat de gemeenten moeten doen is op het jaarlijks aangifteformulier verklaren van de raamovereenkomst gebruik te willen maken en dus geen aangifte doen. Er volgen nog gelijkaardige onderhandelingen voor de afvalintercommunaales.

3.8.2 Minder kosten Sabam en naburige rechten in de kinderopvang

De VVSG ijverde met de andere koepels kinderopvang voor een gedeeltelijke SABAM-vrijstelling (en administratieve vereenvoudiging) voor de kinderopvang. Kinderopvang heeft een pedagogische functie en het gebruik van muziek moet dan ook vooral in dat licht gezien worden. Bovenal wil de VVSG dat Kind en Gezin de kosten van SABAM en naburige rechten op zich neemt. Op 2 mei 2019 werd de wet goedgekeurd tot wijziging van het Wetboek van economische recht, waardoor kinderopvangdiensten een uitzondering kregen op de auteursrechtenregeling. De VVSG wil alle activiteiten tijdens de openingsuren van de kinderopvang onder deze wet plaatsen en raadt de kinderopvangvoorzieningen aan de jaarlijkse factuur te retourneren. Sabam en de houders van naburige rechten hebben een vernietiging van de wet gevraagd.

3.9 Andere dossiers

3.9.1 Raamcontract postdiensten helpt lokale besturen

Op 18 oktober 2018 werd het VVSG-Raamcontract voor universele postdiensten gegund aan bpost. Dat gebeurde na een procedure van bijna anderhalf jaar, die sterke vertraging opliep door verschillende juridische procedures. Die werden tot nu toe alle in het voordeel van de VVSG beslecht. Door gebruik te maken van het raamcontract kunnen de Vlaamse lokale besturen vier jaar lang postdiensten inkopen zonder hiervoor zelf een overheidsopdrachtenprocedure te moeten voeren.

3.9.2 Kader voor gezondheidszorgen door niet gezondheidszorgbeoefenaars

De VVSG vraagt een sluitend wettelijk kader voor de uitvoering van gezondheidszorgen (bv. toedienen van medicatie op voorschrift) door niet gezondheidszorgbeoefenaars ('bekwame helpers') binnen de sector welzijn, zoals voor kinderopvang. Zeker de inclusieve kinderopvang van kinderen met specifieke zorgnoden vraagt naar een kader waarin kinderbegeleiders bepaalde gezondheidszorghandelingen kunnen stellen.

In december 2017 werd een protocolakkoord afgesloten tussen de Federale Overheid en de deelstaten. De federale overheid engageerde zich binnen dit protocolakkoord om een wetgevend kader te creëren dat delegatie van gezondheidszorghandelingen, onder bepaalde voorwaarden, zou toelaten naar bekwame helpers. De wet op gezondheidszorgberoepen zou hiervoor aangepast worden. Door de vroegtijdige val van de federale regering eind 2018 blijft het beloofde en al voorbereide wetgevende werk in de koelkast zitten. De VVSG blijft aan de kar trekken om dit juridisch vacuüm weg te krijgen.

4 Vlaamse dossiers

4.1 Vlaams regeerakkoord

Meteen na de parlementsverkiezingen van 26 mei 2019 probeerde de VVSG langs formele en informele weg te wegen op de inhoud van het Vlaamse regeerakkoord. Dat gebeurde o.m. ook door een gesprek met Vlaams formateur Jambon een drietal weken voor het regeerakkoord een feit was. Telkens was het door de Algemene Vergadering van de VVSG eind 2018 unaniem goedgekeurde VVSG-Memorandum daarbij de referentiebasis.

Na de totstandkoming van het Vlaamse regeerakkoord stelde de VVSG een analyserapport samen, waarbij het hele regeerakkoord door de bril van de lokale besturen werd ontleed. Ook de beleidsnota's van de nieuw aangetreden ministers werden onder de loep genomen.

4.2 Bestuurlijke dossiers

4.2.1 Gemeentefonds: groeiritme blijft, verdelingsregels ook

De VVSG besprak in voorbereiding van het aantreden van een nieuwe Vlaamse regering een aantal pistes voor een hervorming en actualisatie van de verdeling van het Vlaamse Gemeentefonds. Die zijn erop gericht de groei van 3,5% per jaar te behouden, maar een deel van die stijging in te zetten om te sleutelen aan de verdeelcriteria. Een basisuitgangspunt voor de VVSG is wel dat geen enkel bestuur er in euro op achteruit mag gaan.

Uiteindelijk bevat het Vlaamse regeerakkoord de garantie voor de blijvende groei van het Gemeentefonds met 3,5% per jaar. Aan de verdeelcriteria wordt echter niet geraakt. Wel komen er bijkomende middelen voor open ruimte, voor pensioenen en voor de gemeenten Denderleeuw, Geraardsbergen, Ninove en Zottegem.

4.2.2 Invordering lokale belastingen

De VVSG drong er bij de Vlaamse overheid op aan om tijdig het decreet over de invordering van de lokale belastingen aan te passen aan het feit dat door een federale wetwijziging de verwijzing naar het Wetboek Inkomstenbelastingen niet meer correct was. Zonder Vlaamse decreetwijziging zou dit een hypotheek betekenen voor de vlotte invordering van gemeentelijke belastingen. Uiteindelijk gebeurde de noodzakelijke wijziging via het programmadecreet bij de Vlaamse begroting voor 2020, al waren hiermee niet alle knelpunten van de baan.

4.2.3 Fusies vanuit een verstrekte bestuurskracht

De VVSG nam, vertrekkend van haar eigen memorandum en het Vlaamse regeerakkoord, een standpunt in over de voorwaarden en ondersteuning van nieuwe fusiedossiers van Vlaamse gemeenten. Ze vertrok daarbij van het principe dat fusies een (niet hét) instrument voor de versterking van de lokale bestuurskracht kunnen zijn. De VVSG vroeg de Vlaamse overheid om bestuurskrachtonderzoek te blijven ondersteunen en stelde ook voor om fusievoorstellen op twee belangrijke punten te laten motiveren: in welke mate draagt de voorgestelde fusie bij tot de versterking van de bestuurskracht, en hoe kan de fusie ook territoriaal worden verantwoord. Voorts stelde de VVSG voor dat besturen die vinden dat hun belangen door een voorgestelde fusie kunnen worden geschaad (bv. een buurgemeente die bewust wordt genegeerd) na de principiële beslissing kunnen vragen om alsnog betrokken te worden bij de fusie.

4.2.4 Regiovorming van onderuit

De bepalingen in het Vlaamse regeerakkoord over regiovorming sluiten in grote mate aan bij het VVSG-memorandum. De VVSG werkte hierop verder en vroeg ook aan burgemeestersfora naar de belangrijkste noden en bekommernissen van lokale besturen over regiovorming. Daaruit bleek dat dit een oefening van onderuit moet zijn en blijven, waarbij besturen kunnen beschikken over de nodige instrumenten om aan intersectorale afstemming te doen. Om dit mogelijk te maken, is wel veel meer stroomlijning op Vlaams niveau vereist, want nu werkt zowat elke sector met eigen regionale afbakeningen. Er is ook aansluiting nodig met de federale structuren, zoals politie- en hulpverleningszones.

4.2.5 Een nieuwe decentralisatie-oefening

De Vlaamse regering wil, net als vijf jaar geleden, een commissie decentralisatie oprichten die voorstellen formuleert voor bevoegdheidsoverdrachten richting lokale besturen. De VVSG was betrokken bij de voorbereidingen en formuleerde in de aanloop hiervan een reeks voorstellen. De VVSG wil ook de goede afloop van lopende decentralisatieprojecten (bv. buitenschoolse kinderopvang, vervoersregio's en andere) niet uit het oog verliezen en dringt erop aan om ook oog te hebben voor de noodzakelijke randvoorwaarden (financiering, tijdigheid van wetgeving, voldoende tijd voor invoering, beschikbaarheid van performante IT, enz.).

4.2.6 Statuut van raad en raadsleden kan beter

De VVSG werd uitgenodigd op een hoorzitting in de Commissie Binnenland van het Vlaamse Parlement over het statuut van lokale mandatarissen en de werking van de lokale democratie. De aanleiding was de vaststelling dat in het eerste jaar van de bestuursperiode al enkele honderden mandatarissen hebben afgehaakt. De VVSG pleitte voor een debat op drie niveaus: de rol van het raadslid als volksvertegenwoordiger, de verhouding tussen de raad, college (vast bureau) en andere bestuursorganen, en de noodzakelijke omkadering en ondersteuning voor raadsleden om hun rol te kunnen spelen. De VVSG stelde voor om een ruime groep met vertegenwoordigers van de lokale besturen, het Vlaamse parlement, de bevoegde minister en de administratie bijeen te brengen die een tweetal jaar kan na denken over mogelijke pistes. Daarnaast wil de VVSG op korte termijn een Vlaams-federaal-lokaal overleg om de belangrijkste knelpunten in het statuut van lokale mandatarissen uit te klaren en te komen tot consistente oplossingen. Tot slot vroeg de VVSG ook naar experimenteerterruimte om in nieuwe vormen van lokale democratie en betrokkenheid uit te testen.

4.3 Personeel

4.3.1 Sectoraal akkoord begin 2020 eindelijk afgesloten

In oktober 2018 al was de VVSG met de drie representatieve vakorganisaties tot een principiële akkoord gekomen over een koopkrachtverhoging van 1,1% voor alle personeelsleden die onder het sectoraal akkoord voor de lokale en provinciale besturen vallen. Dit principiële akkoord moest in 2019 verder worden ingevuld.

Door de zware pensioenverplichtingen die op de lokale besturen rusten, wou de VVSG deze koopkrachtverhoging bij voorkeur in de vorm van extralegale voordelen toekennen. Met eenzelfde budgettaire inspanning van 1,1% houdt het personeelslid hiervan het meeste over. Verder ontvangt contractueel aangesteld personeel in vergelijking met statutair personeel doorgaans een merkelijk lager pensioen. De minimale pensioentoezegging van 1% die in het sectoraal akkoord van 2008-2013 afgesproken was, verhelpt dit maar in beperkte mate. Daarnaast verplichtte de wet van 30 maart 2018 de lokale besturen met een responsabiliseringsbijdrage om hun pensioentoezegging te verhogen naar 2% vanaf 2020 en 3% vanaf 2021. Dat de focus op de tweede pijler ertoe leidt dat de statutaire personeelsleden minder koopkrachtverhoging ontvangen, klopt. Maar het is volgens de VVSG verdedigbaar om de schaarse middelen in te zetten op die personeelscategorieën die dit het meest nodig hebben.

Een derde overweging was dat sommige besturen al veel inspanningen voor hun personeel gedaan hebben. De meeste besturen gaven de VVSG de boodschap dat ze niet wilden verplicht worden om daarbovenop nogmaals voordelen voor het personeel af te spreken.

Op basis van deze overwegingen deed de VVSG de vakbonden een aanbod met een verhoging van de minimumbijdrage voor de tweede pensioenpijler en een hoger minimumbedrag voor de maaltijdcheques.

De onderhandelingen werden bemoeilijk door het feit dat de vakbonden eerst pleitten voor een veralgemeende 1,1% baremieke loonsverhoging, en tegelijk lokaal aan het onderhandelen waren voor het optrekken van de werkgeversbijdrage voor maaltijdcheques, de tweede pensioenpijler en andere voordelen. De VVSG wilde hierin niet meegaan.

Uiteindelijk kwam het tot een compromis, met een algemene koopkrachtverhoging met 1,1%. Die wordt toegekend door een hogere werkgeversbijdrage voor maaltijdcheques (en/of eventueel andere fiscaal en sociaalrechtelijk gunstig geregelde (eco-, cadeau-, sport- of cultuur)cheques voor besturen die al aan het maximum zitten), en een bijdrage voor de tweede pensioenpijler van ten minste 2,5% vanaf 2020. Lokale afspraken over koopkrachtverhoging mogen hierop worden verrekend. Over dit compromis werd op 8 april 2020 een akkoord voor één jaar bereikt. De sociale partners richten bijkomend een sectorfonds op dat de bestaande middelen over vorming en opleiding samenbrengt en dat de sociale partners samen beheren.

Naast de koopkrachtverhoging hebben alle sociale partners zich ook geëngageerd werk te maken van een performant en modern HR-beleid (cf. 4.3.2).

4.3.2 Nieuwe kaderbesluit rechtspositieregeling

De VVSG formuleerde een reeks principes voor een nieuw Vlaams rechtspositiebesluit in uitvoering van het decreet lokaal bestuur. Voor de VVSG mag dit besluit alleen de hoofdlijnen centraal vastleggen, en moeten de overige elementen worden overgelaten aan de lokale werkgevers zelf. Daarnaast stelt de VVSG een model van rechtspositieregeling voor, dat besturen kunnen (maar niet moeten) gebruiken als inspiratiebron. De VVSG bezorgde dit standpunt aan Vlaams minister Somers als start van de onderhandelingen met de vakorganisaties. Een principebeslissing over een afgeslankt en modern Rechtspositiebesluit maakt, op vraag van de VVSG, deel uit van het sectoraal akkoord (cf. 4.3.1.).

4.3.3 Vlaamse middelen voor pensioenkosten statutairen

De VVSG verwelkomde de beslissing van de nieuwe Vlaamse regering om vanaf 2020 de helft van de responsabiliseringsbijdrage van de lokale besturen te financieren. Het is de eerste keer dat de Vlaamse overheid budgetten besteedt aan het pensioenprobleem van de lokale besturen, een belangrijk politiek signaal.

Vanuit de lokale besturen kwam wel kritiek op het feit dat de ondersteuning alleen naar besturen gaat die een responsabiliseringsbijdrage betalen, en dus vandaag al de financiële solidariteit van andere lokale besturen genieten. Die laatste krijgen geen financiële steun.

4.3.4 Kinderbegeleider is knelpuntberoep

De VVSG signaleerde de moeilijke zoektocht naar voldoende gekwalificeerde medewerkers in de kinderopvang (vooral bij de groepsopvang voor schoolgaande kinderen en de gezinsopvang van baby's en peuters) bij het Agentschap Opgroeien en de VDAB. Na overleg en onderhandelingen met de VDAB werd kinderbegeleider opgenomen op de VDAB-knelpuntberoepenlijst 2020. Hierdoor kunnen er ondersteuningsacties komen voor het vinden en bijscholen van medewerkers. Zo zal de VDAB samen met de VVSG bekijken of er een specifieke VDAB-opleiding tot kinderbegeleider in de buitenschoolse kinderopvang kan komen op basis van de regionale noden.

4.4 Samenleven en zorg voor elkaar

4.4.1 Strafrechtelijke bepalingen bestuurders woonzorgcentra

De VVSG bracht een advies uit bij het uitvoeringsbesluit bij het woonzorgdecreet en vroeg daarbij een uitzondering voor de strafrechtelijke bepalingen voor bestuurders van zorgvoorzieningen van lokale besturen. Het gaat immers om rechtstreeks verkozen mandatarissen voor wie het onderzoek van de geloofsbrieven zou moeten volstaan. De minister ging hier niet op in, maar verwees wel naar de mogelijkheid om een afwijking aan te vragen. Specifiek voor de woonzorgcentra pleitte de VVSG er met succes voor om in de erkenningsnormen de functie van hoofdverpleegkundige uit te breiden naar die van teamverantwoordelijke, zodat ook andere medewerkers, zonder verpleegkundige achtergrond, deze functie kunnen invullen.

4.4.2 Flexibele invulling personeelsnormen woonzorg

Om tegemoet te komen aan de veranderende groep bewoners van woonzorgcentra en meer ruimte te creëren voor wonen en leven en de visie van het woonzorgcentrum zelf, werkte de VVSG een voorstel uit voor de flexibele invulling van personeelsnormen. Daarbij wordt afgestapt van het rigide aantal VTE per kwalificatie en gepleit voor een systeem waarbij het woonzorgcentrum binnen een toegewezen budget haar personeelsformatie voor zorg vrij kan invullen. Een kwaliteitsvolle werking staat hierbij centraal: de verpleegkundige permanentie en de continuïteit van zorg en ondersteuning blijven gegarandeerd.

De VVSG vroeg ook meer flexibiliteit bij de inzet van leidinggevend personeel (hoofdverpleegkundigen, adjuncten, teamcoördinatoren en andere leidinggevende profielen), zonder dat dit leidt tot minder kwaliteitsvolle zorg. Deze vraag ging niet alleen naar de Vlaamse minister van

Welzijn, maar ook naar zijn collega voor Binnenlands Bestuur en het Agentschap Binnenlands Bestuur wegens de mogelijke gevolgen voor rechtspositieregeling van het personeel.

In een later gesprek met minister Beke verruimde de VVSG de vraag voor meer flexibele personeelsnormen naar het bouwen aan het woonzorgcentrum van de toekomst, met 'wonen en leven' als sterke fundamenten. Voor de VVSG moeten de drie kwaliteitsaspecten (leven van bewoners, werk van medewerkers en organisatie) een gelijk gewicht krijgen in het beleid. De VVSG formuleerde dan ook enkele bezorgdheden bij het werken met verplichte indicatoren.

4.4.3 Digitale facturatie en communicatie residentiële ouderenzorgvoorzieningen

In de loop van 2019 werd de digitale facturatie en communicatie uitgerold in de residentiële ouderenzorgvoorzieningen. Dit proces liep moeizamer dan gepland en de VVSG houdt samen met de andere koepelorganisaties de vinger aan de pols: de cashflow voor voorzieningen wordt gegarandeerd via voorschotbedragen.

4.4.4 Uitrol BelRai-screener in de thuiszorg

De BelRAI-instrumenten vormen dé zorginschalingsinstrumenten van de toekomst. Vanaf 1 januari 2021 moeten alle diensten gezinszorg en indicatiestellers voor de toekenning van het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden (de voormalige Vlaamse zorgverzekering) de zorgbehoefte bepalen aan de hand van de BelRAI Screener. De VVSG volgt deze ontwikkelingen wegens de grote impact voor de thuiszorgdiensten. De VVSG is actief lid van het Vlaams IT-platform BelRai, dat in juli 2019 een vzw stichtte met de VVSG als medeoprichter. De VVSG pleitte voor bijkomende middelen om de kosten voor softwareaanpassingen en opleiding te compenseren. Eind 2019 kende de Vlaamse Regering hiervoor een budget toe dat nog wel verdeeld moet worden tussen de verschillende actoren.

4.4.5 Nieuwe verplichtingen administratieve en financiële weerbaarheid woonzorg

In het nieuwe woonzorgdecreet worden een aantal administratieve verplichtingen ingeschreven die de administratieve en financiële transparantie van de voorzieningen en diensten t.a.v. het Agentschap moeten waarborgen. Openbare woonzorgvoorzieningen moeten aan (bijna) alle verplichtingen voldoen via hun lokaal bestuur. Alle gegevens en documenten zijn beschikbaar bij het Agentschap Binnenlands Bestuur of zitten al in andere verplichtingen van het Agentschap Zorg en Gezondheid. De VVSG pleitte voor administratieve eenvoud, zonder bijkomende verplichtingen voor de lokale besturen. Ze knoopte hierover het gesprek aan met het kabinet van minister Beke.

4.4.6 Vlaamse Sociale Bescherming en persoonsvolgende financiering

De VVSG volgt via verschillende kanalen (o.a. de Vlaamse Raad Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en het kabinet Beke) de Vlaamse Sociale Bescherming en de toekomstige persoonsvolgende financiering in de woonzorg op. De VVSG legde vooral de nadruk op een aantal noodzakelijke randvoorwaarden.

4.4.7 Erkenning en subsidiëring zorggraden

De VVSG schaarde zich achter een ontwerpbesluit over de erkenning en subsidiëring van de zorggraden. Het brengt verduidelijking over de rol van de zorgraad tegenover lokale besturen.

Toch blijven eerdere opmerkingen overeind. Als de zorgraden ook werkgevers worden, dan zal dit tot versnippering van mensen en middelen leiden. Elke eerstelijnszone zal maar enkele medewerkers tellen. Het is wel positief dat vanuit de zorgraad lokale besturen ondersteunend kunnen worden voor de buurtgerichte zorg. De autonomie van het lokaal bestuur moet echter gegarandeerd blijven. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor het al dan niet oprichten van zorgdiensten. De VVSG kaartte deze bezorgdheden aan in een brief naar minister Beke, met daarin ook een pleidooi voor de aanwezigheid van de lokale besturen in de regionale zorgplatformen.

4.4.8 Buitenschoolse kinderopvang: decentralisatie, maar nog zonder middelen

Het Vlaamse Parlement keurde in het voorjaar van 2019 een decreet goed voor de decentralisatie van de buitenschoolse kinderopvang naar de gemeenten. Het beantwoordt in ruime mate aan de bekommernissen van de lokale besturen: ze krijgen de beleidsverantwoordelijkheid, de focus ligt op alle kinderen, ook die met een specifieke zorgbehoefte, er is aandacht voor meerdere functies van kinderopvang (economische, sociale, pedagogische en vrijetijdsfunctie) en het gaat over een geïntegreerd aanbod met ruimte voor lokaal maatwerk, met de keuze om al dan niet kleuteropvang met kwaliteitslabel te organiseren. Verder worden op termijn alle middelen naar de lokale besturen overgedragen.

Toch formuleerde de VVSG ook bedenkingen. Zo blijft er grote onduidelijkheid over de middelen die lokale besturen van de Vlaamse overheid krijgen om deze opdracht te realiseren. Een financieel groeipad en een concrete Vlaamse meerjarenplanning die elke gemeente zicht geeft op het beschikbaar budget is daarbij noodzakelijk. Daarnaast wilde de VVSG het decreet laten starten op 1 januari 2020 (i.p.v. 2021), het begin van het lokale meerjarenplan. Tegen dan moet ook de vraag over de evolutie van de middelen zijn uitgeklaard. Vandaag is dat nog steeds niet het geval.

4.4.9 Lokaal loket kinderopvang

Elke gemeente moet een lokaal loket kinderopvang hebben dat ouders helpt in de zoektocht naar kinderopvang. In veel gemeenten is het lokaal bestuur trekker van dit loket. De VVSG drong aan op de centrale ontwikkeling van software voor de registratie van opvangvragen. Die moet gratis worden aangeboden voor de registratie en opvolging van opvangvragen. Daarnaast moet de software instaan voor een eenduidige rapportage naar Kind en Gezin. Zo beschikt de Vlaamse overheid over correcte cijfers in functie van programmatie en uitbreiding. Daarnaast vroeg de VVSG een impactanalyse van dit lokaal loket kinderopvang op de werklast van de lokale besturen, rekening houdend met de beperkte financiering en hogere administratieve verplichtingen opgelegd door Kind en Gezin. Tot slot zijn ook concrete engagementen nodig voor de programmatie en toewijzing van gesubsidieerde plaatsen en de via het lokaal loket verzamelde gegevens over de (deels) onbeantwoorde vraag naar kinderopvang.

4.4.10 Nuancering van overbezetting in groepsopvang baby's en peuters

Op basis van het decreet kinderopvang van baby's en peuters kunnen er in de gezins- en groepsopvang van baby's en peuters nooit meer kinderen aanwezig zijn dan het aantal vergunde kinderopvangplaatsen. Dit leidt tot een kleinere flexibiliteit in het opnamebeleid en minder mogelijkheden om de sociale functie te realiseren. Daarom ijvert de VVSG er al sinds lang

voor dat er in de groepsopvang op bepaalde momenten meer kinderen aanwezig kunnen zijn dan de vergunde capaciteit.

Begin januari 2019 dienden enkele Vlaamse parlementsleden een voorstel van decreet in over de capaciteit van de groepsopvang baby en peuter. Door het herhaaldelijk aankaarten van het probleem hanteert Kind en Gezin in de praktijk en in afwachting van een nieuwe regelgeving sinds mei 2019 een gedoogbeleid. Een aangepast decreet wordt verwacht in 2020, met inwerkingtreding in 2021.

4.4.11 Naar een eenvoudiger systeem voor voorrangsgroepen in inkomensgerelateerde kinderopvangvoorzieningen

De huidige regeling over voorrangregels in de kinderopvang baby's en peuters is complex, onduidelijk, te sturend en moeilijk te handhaven. De VVSG formuleerde na advies van armoede-expert Wim Van Lancker een eenvoudiger voorstel over voorrangsgroepen. De Vlaamse regering plant intussen een evaluatie van de huidige regels. De VVSG zal in het licht hiervan opnieuw voorstellen tot wijziging van het voorrangbeleid agenderen.

4.4.12 Uitstel gelijke subsidie van kinderopvang baby's en peuters is onaanvaardbaar

De vorige Vlaamse regering beloofde bij het decreet kinderopvang van baby's en peuters ook een financieel groeipad. Tegen 1 april 2020 zou het verschil in subsidie van organisatoren die inkomensgerelateerde kinderopvang organiseren (tussen lager gesubsidieerde T2B-plaatsen en hoger gesubsidieerde T2A-plaatsen) moeten weg zijn. De Vlaamse regering besliste echter op 6 maart 2020 om die belofte omwille van budgettaire redenen met nog eens 6 jaar uit te stellen. Daardoor komt de gelijke subsidiëring van organisatoren die inkomensgerelateerde kinderopvang organiseren op de helling. Voor de VVSG is dit onaanvaardbaar. Het groeipad lag al in 2013 vast en de Vlaamse overheid had dus voldoende tijd om in de nodige kredieten te voorzien. Ook het Rekenhof formuleerde hierover in november 2019 al kritische opmerkingen. Het uitstel met zes jaar creëert de perceptie van een onbetrouwbare overheid die (te recht) een degelijk beleidsvoerend vermogen en financieel beheer vraagt aan de kinderopvangsector, maar zichzelf niet gebonden acht door eerdere engagementen. Voor de VVSG moet het uitstel van het groeipad dan ook ongedaan gemaakt worden. Verder is er nood aan een meerjarenplanning met harde garanties en een duidelijke timing, en een afronding in deze regeerperiode. Tot slot moeten nieuwe uitbreidingen van inkomensgerelateerde kinderopvang van bij de start de hogere subsidie krijgen. De VVSG overlegt hierover met de andere koepels voor kinderopvang.

4.4.13 Actieplan gezinsopvang

Het aantal actieve kinderbegeleiders gezinsopvang (de vroegere onthaalouders) daalt elk jaar. Al jaren probeert de VVSG (beleids)acties te ontwikkelen die het aantrekkelijk maken om te starten als kinderbegeleider gezinsopvang en het ook te blijven. Sinds 2018 heeft de VVSG mentoren in dienst die niet-gekwalficeerde kinderbegeleiders ondersteunen op de werkvloer in het behalen van een beroeps- of onderwijskwalificatie. Maar de VVSG blijft ook pleiten voor een billijke vergoeding voor kinderbegeleiders. In overleg met Kind en Gezin en de sector

werd in 2019 de onduidelijkheid over de toepassing van het recht op de vergoeding voor flexibele opvang in de kinderopvang baby en peuter weggewerkt.

4.4.14 Fonds ter bestrijding van uithuiszettingen

Het Fonds ter bestrijding van uithuiszettingen wijzigt de werking van het huurgarantiefonds. De eerste doelstelling is het vermijden van een uithuiszetting van een cliënt en werk maken van een stabiele woonsituatie voor iedereen. De VVSG ging al bij de opmaak van het ontwerpbesluit in overleg met de Vlaamse overheid en legde de nadruk op de gedeelde verantwoordelijkheid tussen alle partners, de regierol van het OCMW en de nood aan een vergoeding voor de OCMW's. De VVSG bezorgde de Vlaamse ministers Homans en Vandeurzen een aantal vragen en opmerkingen bij het voorontwerp van decreet over dit Fonds.

Na de goedkeuring van het decreet, werd de VVSG ook betrokken bij het denkwerk over de uitvoering, met bijvoorbeeld de concrete uitwerking van de webapplicatie die hiervoor ter beschikking gesteld wordt aan de OCMW's. De VVSG heeft er ook voor gepleit om zoveel mogelijk te werken met de softwarepakketten die sociale diensten van OCMW's al gebruiken om zo de informatie over bepaalde cliënten bij elkaar te houden en de administratieve lasten voor de OCMW-medewerkers beperkt te houden. Men ging hier proberen mee rekening te houden, maar dit zou voor de toekomst zijn.

4.4.15 Nieuwe tarieven sociaal tolken en vertalers

De VVSG kon niet akkoord gaan met een beslissing van Vlaams minister Homans voor een nieuw financieringsmodel voor sociaal tolken en vertalen dat op 1 januari 2020 van start zou gaan. Het uurloon van de gecertificeerde sociaal tolk werd bovendien opgetrokken van 45 naar 48 euro per uur. De VVSG waarschuwde voor de financiële impact op de lokale besturen omdat ze voor veel tolkprestaties niet kunnen rekenen op financiële ondersteuning. Bovendien dreigen andere gebruikers bij de gemeenten aan te kloppen wanneer de Vlaamse overheid te weinig tussenkomt in de tolkenkosten. Tot slot is het huidige aanbod aan tolken onvoldoende om aan de vraag te kunnen voldoen. De VVSG kaartte dit probleem ook aan bij de nieuwe Vlaamse regering en binnen het Vlaamse Agentschap Integratie en Inburgering.

4.4.16 Ondersteuning lokaal inburgerings- en integratiebeleid

In de raad van bestuur van het Vlaamse Agentschap Integratie en Inburgering (AgII) pleitte de VVSG voor een beter ondersteuningsaanbod voor alle lokale besturen, met oog voor maatwerk. Om hieraan tegemoet te komen sloot het AgII het afgelopen jaar een samenwerkingsovereenkomst met 66% van de lokale besturen. Het Vlaams Regeerakkoord kondigde ook enkele wijzigingen aan in het inburgerings- en integratiebeleid. Intussen werden hierover verkennde gesprekken gevoerd met het bevoegde kabinet en de Vlaamse administratie.

4.4.17 Subsidies ondersteuning van bestrijding radicalisering en polarisering

Naar aanleiding van het verstrijken van de financiële ondersteuning aan gemeenten voor het opnemen van een regierol voor de aanpak van radicalisering en polarisering nam de VVSG contact op met het kabinet van Vlaams minister Somers. Gemeenten worden door de Vlaamse regering erkend in het opnemen van de regierol van de lokale aanpak en het uitbouwen van

een fijnmazig netwerk van lokale actoren. De regering heeft daarvoor alvast tijdelijke subsidies uitgetrokken voor negen Vlaamse gemeenten. Na overleg werd beslist om die ondersteuning voort te zetten voor Aalst, Antwerpen, Gent, Maaseik, Mechelen, Menen, Oostende, Vilvoorde en Zele. Ze ontvangen samen bijna 570.000 euro.

De VVSG vroeg de Vlaamse overheid om te investeren in een duurzame en efficiënte aanpak van extremisme en polarisering.

4.4.18 Lokale integrale veiligheidscel als sluitstuk

Gemeenten voeren via de lokale integrale veiligheidscel (LIVC), waarin veiligheidsdiensten en socio-preventieve diensten elkaar vinden, de regie over het veiligheidsbeleid door afspraken te maken en deze te bekrachtigen in lokale samenwerkingsakkoorden. Onder het voorzitterschap van de burgemeester kunnen zorgwekkende situaties van (mogelijke) radicalisering vroegtijdig worden aangepakt. Tijdens de besprekingen wordt nagegaan welke interventies nodig zijn. Als een interventie van preventief of curatief is, kunnen sociale maatregelen worden uitgezet. Bij een veiligheidsproblematiek zal de lokale politie bekijken welke repressieve maatregelen nodig zijn. De grootste nood die lokale besturen de voorbije jaren ervoeren was de afwezigheid van een concreet kader om informatie te kunnen delen met een zekere vorm van geheimhouding. Mede op vraag van de VVSG wil de Vlaamse regering een decretaal kader creëren zodat medewerkers van Vlaamse diensten en voorzieningen kunnen deelnemen aan een LIVC, zonder dat ze daarbij hun beroepsgeheim schenden. De VVSG vraagt de Vlaamse regering in het decreet ook rekening te houden met de registratie en verwerking van persoonsgegevens, in lijn met de geldende privacywetgeving. De VVSG werd hiervoor al geconsulteerd door de kabinetten van de Vlaamse ministers Demir en Somers.

4.4.19 Groeipakket voor niet-Belgische kinderen

Op 1 januari 2019 trad de Vlaamse Kinderbijslag, het Groeipakket, in werking. Het wordt toegekend aan elk kind en hangt niet meer af van de sociaaleconomische positie van de ouders. Al snel rezen vragen over de toepassing van het Groeipakket bij niet-Belgische kinderen. De rechtspositie van vreemdelingen is een complexe materie. Ook de toekenning van het Groeipakket met terugwerkende kracht aan Unieburgers en hun familieleden en verzoekers van internationale bescherming leidde tot problemen. Samen met OCMW Antwerpen en OCMW Gent ging de VVSG in overleg met de Vlaamse Uitbeter Groeipakket en het Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid. De vragen kregen gehoor en zo konden enkele knelpunten worden weggewerkt. De Vlaamse regering besliste ook om de toekenning met terugwerkende kracht aan verzoekers van internationale bescherming terug te draaien.

4.4.20 Geïntegreerd breed onthaal

Het geïntegreerd breed onthaal moet een antwoord bieden op twee uitdagingen voor de meest kwetsbaren in elke gemeente: onderbescherming tegengaan en de toegankelijkheid van de dienstverlening realiseren. De lokale besturen hebben daarin een regierol. Na de onderhandelingen over de regelgeving in 2018, nam de VVSG namens de lokale besturen actief deel in de

Vlaamse stuurgroep, het overleg over de afstemming van vormingen en opleiding en tal van andere werkgroepen. De focus lag daarbij op een sterkere lokale regierol.

4.5 Werk en sociale economie

4.5.1 Bijsturing tijdelijke werkervaring

Na de grondige evaluatie van het stelsel tijdelijke werkervaring was 2019 het jaar om de aanbevelingen uit de evaluatie uit te voeren. De VVSG (namens de OCMW's) werkte hiervoor samen met de VDAB. Dit resulteerde in een gezamenlijk actieplan, dat in de jaren 2020 en 2021 wordt uitgerold.

Naar aanleiding van de Vlaamse verkiezingen vroeg de VVSG een bijsturing van deze maatregel, zodat de OCMW's er optimaal gebruik van zouden kunnen maken om zo veel mogelijk cliënten op deze wijze aan het werk te helpen. De VVSG herhaalde ook de vraag naar eenvoudiger subsidieregels en minder administratieve werklast. In overleg met de VDAB kwam er al in 2019 een belangrijke vereenvoudiging van de financiering. Voor cliënten voor wie een traject tijdelijke werkervaring niet de gepaste maatregel is, zijn valabele alternatieven nodig.

4.5.2 Een ruimere regierol sociale economie

Samen met het Departement Werk en Sociale Economie ijverde de VVSG voor de uitbreiding van de regierol sociale economie. Er werd een nieuwe oproep uitgeschreven eind 2019, zodat nieuwe regiegebieden, waar er nog geen regisseur was, ook aanspraak kunnen maken op de financiering. Intussen keurde Vlaams minister Hilde Crevits 37 aanvragen goed van (samenwerkingsverbanden van) gemeenten voor de ondersteuning van hun regierol voor de periode van hun meerjarenplan 2020-2025. Daardoor is er nu een dekkingsgraad van bijna 80%.

Daarnaast wordt de regierol sociale economie verbreed tot een lokale regie Werk en Sociale Economie. Dit sluit aan bij de bestaande praktijk: verschillende lokale besturen voeren vanuit hun regierol al ondersteunende acties uit, zowel via sociale economie als via andere inschakelings- en tewerkstellingstrajecten zoals bijvoorbeeld Wijk-werken. Zo neemt 75% van de samenwerkingsverbanden regie ook Wijk-werken op in hun werkingsgebied.

4.5.3 Actieplan voor wijk-werken

Het stelsel wijk-werken (vervanging van de vroegere PWA's) kende in 2018 een valse start door de discussie tussen de sociale partners over de toegelaten activiteitenlijst. In 2019 werkte de VVSG met de VDAB een nieuwe procedure uit voor het aanvragen van activiteiten door de gemeenten. Administratieve eenvoud en de nodige ruimte voor dienstverlening aan burgers op basis van de lokale noden vormden hierbij de leidraad.

De VVSG sloot met de VDAB een actieplan af met blijvende aandacht voor een evenwicht tussen wijk-werken als activeringsinstrument en de ruimte om met dit instrument lokale dienstverlening aan burgers te verlenen.

In de Werkgroep Welzijn op het werk van de wijk-werkers (W4-overkeg) ijverde de VVSG voor een goede ondersteuning van de wijk-werkorganisaties, met bruikbare instrumenten en een financiering van de kosten voor veiligheidsmateriaal.

4.5.4 Dienstencheques

Voor OCMW's met een strijkatelier binnen hun dienstenchequeonderneming is de toepassing van bepaalde aspecten van de dienstenchequewetgeving niet vanzelfsprekend. Samen met de andere koepels van dienstenchequebedrijven ijverden de VVSG daarom voor toepasbare regels. Dit resulteerde in een leidraad van het Departement Werk en Sociale Economie met werkbare richtlijnen.

Bij de toewijzing door de Vlaamse overheid van een nieuwe overheidsopdracht voor de uitgifte van dienstencheques waakte de VVSG mee over een bestek waarin een optimale dienstverlening voor de dienstenchequebedrijven gegarandeerd is.

De VVSG nam deel aan de werkvergaderingen van het VIONA-onderzoek 'Terugverdieneffecten van het dienstenchequestelsel' en was extra waakzaam voor een correcte analyse van de kosten van het dienstenchequestelsel.

Als lid van de raad van bestuur van vzw Mycadis begeleidde de VVSG de tweede fase van het project 'Mystery calls in de dienstenchequesector'. Het ging op dat moment vooral over remediëring, met een verplicht actieplan door dienstenchequebedrijven die in de fout gegaan waren. De VVSG begeleidde de OCMW's en waakte over een correcte toepassing van de regels.

4.6 Omgeving en milieu

4.6.1 Naar een eenvoudige sorteerbodschap voor P+MD

De VVSG en Interafval vroegen een eenvoudige sorteerbodschap voor de nieuwe blauwe zak zonder uitzonderingen en een efficiënte communicatie. Die moet erin bestaan dat alle PMD-verpakkingen mee mogen in de nieuwe blauwe zak, zonder uitzonderingen, om stappen te zetten in de richting van een circulaire economie. Alleen op die manier is de boodschap duidelijk voor alle burgers en volgen we de principes van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

4.6.2 Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval

De VVSG nam een standpunt in over een uitvoeringsbesluit bij het Materialendecreet. Het afvalplan omschrijft in detail de doelstellingen en verplichtingen van gemeenten voor huishoudelijk afval. Gemeenten dragen volgens het materialendecreet de zorg over de organisatie van het huishoudelijkeafvalbeleid en moeten de bepalingen van het plan naleven. De voorgestelde aanpassing heeft dus impact op het gemeentelijke afvalbeleid. Het VVSG-standpunt kon inspirerend werken voor de reactie van de gemeenten zelf en Interafval. Voor de VVSG kunnen afvaldoelstellingen worden gedifferentieerd naargelang de socio-economische aard van de gemeente op basis van de Belfiuscluster, maar dan wel met een ernstige evaluatie van de methodiek tegen het einde van de planperiode. De VVSG ging niet akkoord met de verplichte tijdelijke inzameling van kunststofverpakkingen door gemeenten die dit nog niet doen en pas later in aanmerking komen voor een P+MD-inzameling door Fost plus. De VVSG ondersteunt het doel om kunststoffen maximaal gescheiden in te zamelen. Door het zeer tijdelijke karakter van deze maatregel heeft een verplichting echter geen zin, want ze wordt geleidelijk aan vervangen door een nieuw inzamelscenario met P+MD. De OVAM en de Vlaamse regering

hielden in ruime mate rekening met de opmerkingen die talrijke gemeenten indienden op het ontwerpplan op basis van het uitgewerkte VVSG-standpunt.

4.6.3 Beleidsaanbevelingen verpakkingsafval

De VVSG schaarde zich achter de beleidsaanbevelingen van Recover (het samenwerkingsverband van de stad Antwerpen en elf afvalintercommunales) over een beter beleid voor verpakkingsafval. Zo is er behoefte aan een systeem waarbij de verpakkingsproducenten de volledige verantwoordelijkheid dragen voor hun producten, ook de verpakkingen die niet in de selectieve afvalstromen terechtkomen. De maatschappelijke gevolgen van verpakkingen in restafval en zwerfvuil worden nog steeds onderschat. Voor een echte circulaire economie zijn meer en betere beleidsinstrumenten nodig. Voor een correct beleid is er bovendien nood aan een correcte rapportering.

4.6.4 Gebruik duurzaam cateringmateriaal

De VVSG besprak de nieuwe richtlijnen van de OVAM voor het gebruik van duurzaam cateringmateriaal. Ze vroeg daarbij vooral een uniforme en duidelijke interpretatie van de regels. Verder was voor de VVSG de uitzondering voor de drankautomaten binnen de eigen overheidsinfrastructuur moeilijk te begrijpen in het kader van de strijd tegen zwerfvuil en de sensibiliserings- en voorbeeldfunctie van de besturen.

4.6.5 Wijziging Vlarema

De VVSG besprak een wijziging van het Vlarema die de Vlaamse regering in maart 2019 goedkeurde, een uitvoeringsbesluit van het Materialendecreet. Deze wijziging heeft op verschillende manieren impact op lokale besturen: de regels over het gebruik van eenmalig cateringmateriaal in de eigen werking en op gemeentelijke evenementen, het verplichte gebruik van gerecycleerde kunststoffen in afvalzakken en een aanpassing van het verbrandingsverbod voor huishoudelijk restafval en grofvuil.

4.6.6 Vlaams uitvoeringsplan kunststoffen

De VVSG formuleerde een advies aan de OVAM over het ontwerp-uitvoeringsplan kunststoffen, met een pleidooi voor meer aandacht voor preventie, met minder plastics en efficiënter gebruik van plastics, concretere doelstellingen en acties om de omslag naar circulariteit te realiseren (bv. zorgen dat bioplastics echt 100% afbreekbaar zijn), een goede monitoring van de (economische e.a.) kosten van zwerfvuil en van de doeltreffendheid van zwerfvuilbeleid en kwalitatieve (i.p.v. louter kwantitatieve) doelstellingen voor recycling.

4.6.7 Charter openbare verlichting

De VVSG sloot met Fluvius en Agoria een charter af om tegen 2030 de openbare verlichting verregaand te verduurzamen, ook en vooral door over te schakelen op ledverlichting. Dit moet leiden tot een belangrijke energiebesparing (en CO₂-reductie), en biedt ook mogelijkheden voor veel nieuwe digitale toepassingen.

4.6.8 Overheidsopdracht lokaal energiebeleid

De VVSG besliste zich kandidaat te stellen bij een oproep van Vlaams minister voor Energie Peeters voor een overheidsopdracht voor de ondersteuning van het lokale energiebeleid. De VVSG wou, samen met een aantal partners, de lokale besturen maximaal helpen om de duurzaamheidsdoelstellingen op het vlak van energie te bereiken. De vorige Vlaamse regering wees de overheidsopdracht uiteindelijk niet toe. Met de nieuwe Vlaamse regering voerde de VVSG-besprekingen over waar het met het project naartoe kan.

4.6.9 Gemeentewegendecreet

De VVSG lichtte haar visie over het gemeentewegendecreet toe in de commissie van het Vlaams Parlement. Ze wees er o.m. op dat het goed is dat de 'zaak der wegen' bij verkavelingen met wegenis en andere aanpassingen een exclusieve bevoegdheid van de gemeenteraad blijft. Verder toonden de gemeenten zich geen vragende partij voor het invoeren van een beroepsmogelijkheid bij de Vlaamse regering tegen de 'zaak der wegen'. Dit kan gewenste projecten nog verder vertragen. Tot slot drong de VVSG erop aan om de administratieve boete van 5000 euro te schrappen. Het invoeren van zo'n instrument is niet nodig als het administratief toezicht naar behoren functioneert.

4.6.10 Gemeentelijke administratieve sancties voor snelheidsovertredingen

De VVSG gaf een kritisch advies bij een voorontwerp van decreet dat, in lijn met het Vlaamse regeerakkoord, gemeentelijke administratieve sancties (GAS) zou toelaten voor beperkte snelheidsovertredingen. Voor de VVSG was het toepassingsgebied te beperkt, waren de randvoorwaarden voor een geautomatiseerd en performant systeem onvoldoende ingevuld en was het onduidelijk of de noodzakelijke inspanningen in verhouding zouden staan tot de beperkte financiële opbrengsten. De VVSG vroeg dan ook een grondige heroverweging, met in elk geval bijsturingen voor het toepassingsgebied (grotere snelheidsovertredingen en meer plaatsen waar de sanctionering met GAS mogelijk wordt), de mogelijkheid dat gemeenten gebruik kunnen maken van de gewestelijke verwerkingscentra in plaats van een parallel afhandelingsstelsel, toelaten dat GAS-vaststellingen gebeuren door GAS-vaststellers, een systeem voor het invorderen bij buitenlandse overtreeders, maatregelen voor de kentekenaansprakelijkheid, recidive, minderjarigen, de samenloop met andere (strafrechtelijke) inbreuken, enz.

4.6.11 Nieuwe taxiregelgeving

De VVSG werd uitgenodigd voor een hoorzitting in het Vlaamse parlement over het nieuwe taxidecreet. Voor de vertaling ervan in een uitvoeringsbesluit was er regelmatig overleg met kabinet en administratie, in nauwe samenspraak met verschillende steden. Zo kon via inhoudelijke en procedurele aanpassingen de toepassing van de nieuwe regelgeving beter afgestemd worden op de lokale vragen en praktijk.

Jammer genoeg werd dit besluit pas eind november 2019 goedgekeurd en gepubliceerd, zodat gemeenten een veel te krappe voorbereidingstijd hadden (startdatum 1 januari 2020, inclusief een eigen gemeentelijk reglement). Ook de verplicht te gebruiken databank stond nog niet op punt. De VVSG zette, in samenwerking met de Vlaamse administratie, alle zeilen bij om de gemeenten hierin zo goed mogelijk te ondersteunen.

4.6.12 Realisatie vervoerregio's

De VVSG suggereerde de nieuwe Vlaamse minister voor Mobiliteit Peeters een aantal maatregelen voor een vlotte invoering van de vervoerregio's. Zo was er de vraag naar de verlenging van de behandelings- en beslissingstermijn met twaalf maanden voor het opmaken, indienen, adviseren en goedkeuren van vervoerplannen voor het kernnet, aanvullend vervoer en vervoer op maat door de vervoerregioraden, én de vraag om ook de onderzoeks-, behandelings- en beslissingstermijn met twaalf maanden te verlengen voor het opmaken, indienen en goedkeuren van de geïntegreerde regionale mobiliteitsplannen door de vervoerregioraden. Verder vroeg de VVSG om te voorzien in de mogelijkheid om, in afwachting van de geïntegreerde vervoersplannen, een voorlopig vervoerplan in te dienen en goed te keuren met de bedoeling de dynamiek en visieopbouw voor het geïntegreerde mobiliteitsplan te vrijwaren. Tot slot stelde de VVSG ook een werkverdeling voor tussen haar eigen Gemeentelijk Ondersteuningsplatform Vervoerregiowerking en het departement MOW.

De VVSG drong ook aan op een verduidelijking van het decreet basisbereikbaarheid, zodat lokale besturen niet moeten instaan voor de affichering van de dienstregeling aan de haltes en het plaatsen, ophalen en intergemeentelijk coördineren van tijdelijke haltes bij omleidingen voor werken of evenementen. Verder vroeg de VVSG dat het uitvoeringsbesluit ook in subsidies zou voorzien voor het beter toegankelijk maken van haltes.

4.6.13 Instrumentendecreet wordt bijgestuurd

De gemeenten willen samen met de Vlaamse overheid de realisatie van de bouwshift opnemen. Het Instrumentendecreet kan hiervoor worden ingezet. Voor de VVSG heeft het ontwerp een aantal sterke punten, zoals het feit dat de meerwaarde door een waardestijging van een stuk grond door een bestemmingswijziging naar de initiatief nemende overheid gaat. Verder zouden ook gronden die zonder bestemmingswijziging meer bouwrechten krijgen in aanmerking komen voor planbaten. Het ontwerpdecreet van eind 2019 bevat mede op vraag van de VVSG ook enkele verbeteringen in vergelijking met de versie van de vorige Vlaamse regering. Zo gaat de opbrengst van de planbaten die het gevolg zijn van een gemeentelijk planinitiatief naar de gemeente en komt ook de lokale overheid in aanmerking voor planschade na een bouwverbod door het gewest.

De VVSG bleef zich wel verzetten tegen een aantal andere punten. Zo is er de complexiteit van de nieuwe instrumenten. Verder is de financiële impact door de vernieuwde planschaderegeling zo hoog, dat gemeenten nauwelijks nog het initiatief zullen nemen om niet bebouwde woon(reserve)gebieden een openruimtebestemming te geven. De factuur zal immers tot vier keer hoger liggen dan vandaag. De VVSG vroeg dan ook een aanpassing van de voorgestelde planschade- en overgangsregeling. Enkel vorderingen op basis van nieuwe planinitiatieven, gestart na de inwerkingtreding van het decreet mogen voor de VVSG onder de nieuwe planschaderegeling vallen.

De VVSG kon deze en andere elementen aankaarten tijdens een hoorzitting in het Vlaamse Parlement, en vernam het politieke voornemen van de Vlaamse regering om het Instrumentendecreet te herbekijken.

4.6.14 Inname openbaar domein voor verhuizingen

De Belgische Kamer der Verhuizers vindt dat de lokale besturen te veel regels opleggen die het vlot verhuizen moeilijk maken. Voor de VVSG is de inrichting van straten en pleinen een afweging van heel diverse belangen. Lokale besturen willen inwoners en verhuisfirma's op een vlotte manier laten verhuizen. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de verhuizer zelf, niet de verhuisfirma, die een vergunning inname openbaar domein kan aanvragen. Dit kan heel makkelijk en meestal ook digitaal bij de gemeente. Met die vergunning kan er een verbod tot parkeren worden gegeven maar is het bv. ook mogelijk dat in een winkelwandelstraat een verhuishuiswagen wel mag inrijden, of dat een verhuishuiswagen tegen de rijrichting in mag rijden. Een goede afstemming en dialoog zijn cruciaal.

4.6.15 Aanpassing regeling hinderlijke inrichtingen

Net voor de ontbinding keurde het Vlaams Parlement het 'decreet houdende diverse bepalingen over omgeving, natuur en landbouw' goed, met een aangepaste regeling voor hinderlijke inrichtingen. De VVSG maakte van de kans dat het decreet nog niet van kracht was gebruik om enkele aanpassingen voor te stellen, zoals de vraag om geen nieuwe procedurele verschillen tussen milieu en ruimtelijke ordening in te voeren. Daarnaast wilde de VVSG het behoud van alle meldingen van de beslistermijn van 30 dagen, dus zonder een verkorting voor milieumeldingen. De VVSG vroeg ook een laagdrempelig, intuïtief en gebruiksvriendelijk omgevingsloket, zodat een verbod op het indienen van een aanvraag op papier overbodig wordt. Tot slot wilden de gemeenten bij meldingen geen stilzwijgende aktename, maar een terugkeer naar een termijn van orde of, als een vervaltermijn nodig zou zijn, dezelfde oplossing als bij een vergunning: een stilzwijgende weigering waartegen de aanvrager in beroep kan gaan.

4.6.16 Haalbaarheidsstudie vastgoed informatie

De VVSG zette samen met de federatie van notarissen, de koepel van de vastgoedmakelaars (CIB) en de Vlaamse overheid een haalbaarheidsstudie op voor het efficiënter inrichten van de procedure van het verstrekken van vastgoed informatie. Op basis van deze studie worden momenteel verschillende projectscenario's uitgewerkt.

4.6.17 Vernieuwing GIPOD

De VVSG werkt actief mee aan de vernieuwing van het generieke platform innames openbaar domein (GIPOD) van de Vlaamse overheid. Een goede vertegenwoordiging van de lokale besturen is belangrijk, want de impact van de vernieuwde concepten en de daarbij horende nieuwe wetgeving op de lokale besturen zal groot zijn. Het project heeft belangrijke linkjes met de VVSG-code voor nutswerken en de Vlaamse hinderpremie.

4.6.18 Assetmanagement door Aquafin

De VVSG formuleerde een reeks bedenkingen bij het voorstel om Aquafin een coördinerende rol bij het assetmanagement voor rioolinfrastructuur toe te kennen. De VVSG wou daarbij vooral garanties voor de rol van de lokale besturen als beheerder van het openbaar domein.

4.6.19 Aanpassing riolsubsidiebesluit en actieplan gemeentelijk rioolbeheer

De VVSG pleitte voor een grondige wijziging van het riolsubsidiebesluit, met een sluitende financiering en een voor de gemeenten haalbare eindfactuur als doelstellingen. De gemeenten en hun rioolbeheerders vragen in eerste instantie zekerheid over de doelstellingen en beschikbare middelen tijdens de periode van het meerjarenplan 2020-2025. Ten tweede is er nood aan meer flexibiliteit. De gemeenten en hun rioolbeheerders moeten zelf kunnen kiezen welke projecten ze uitvoeren om een afgesproken doel te bereiken. Ten derde is er nood aan instrumenten om projecten vlotter te realiseren, met een vlottere administratieve afhandeling en een snellere uitvoering op het terrein. Dat kan door de werken al te laten starten alvorens de subsidies definitief zijn toegekend.

In een voorstel van actieplan gemeentelijk rioolbeheer stelde de VVSG samen met Aquaflanders voor aan Vlaams minister van Omgeving Demir om te komen tot concrete en haalbare afspraken tussen de gemeente, de rioolbeheerder en de Vlaamse overheid. In een rioolcontract per gemeente zou dan worden bepaald welke doelstellingen (extra aangesloten inwoners en/of extra af te koppelen verhardingen) tegen het einde van de legislatuur de gemeente en haar rioolbeheerder kunnen realiseren en welke subsidies Vlaanderen hiervoor zal verlenen.

4.7 Wonen

4.7.1 Informatiegaring door sociale verhuurders

Elke kandidatuur-huurder van een sociale woning moet een verklaring op eer afleggen dat hij geen onroerende eigendommen heeft (of binnen een bepaalde termijn niet meer zal hebben). In België kan dit gecontroleerd worden via het Kadaster. Dat kan niet voor veel buitenlandse goederen. De VVSG wil dat er hiervoor centrale instrumenten komen, zodat elke kandidaat-huurder gelijk behandeld wordt. Er moet dan ook dringend werk gemaakt worden van de implementatie van het Europese wettelijke kader om rechtstreekse informatiegaring door de lokale besturen en sociale verhuurders mogelijk te maken. Dit is niet vanzelfsprekend omdat veel niet-Europese landen geen degelijk kadastersysteem hebben en niet geneigd zijn om hieraan mee te werken.

4.7.2 Mobiele mantelzorgwoningen

De VVSG kreeg de vraag naar een standpunt over een conceptnota van enkele Vlaamse parlementsleden over mobiele mantelzorgwoningen. Die hebben als doel mensen zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving te laten wonen. Volgens de conceptnota zouden gehuurde, tijdelijk geplaatste mobiele mantelzorgwoningen stedenbouwkundig meldingsplichtig worden. Voor de aankoop van een mobiele mantelzorgwoning of bij een niet mobiele zorgwoning zou wel een omgevingsvergunning vereist blijven.

De VVSG steunt de idee van mobiele mantelzorgwoningen. Verschillende gemeenten werken er al mee. Maar een ruimtelijke toets door de gemeente is essentieel wegens de mogelijke impact, de toenemende verharding, de eventuele burenhinder, enz. Verder is het onderscheid tussen gehuurde en gekochte wooneenheden niet wenselijk. De gemeenten willen ook garanties voor de verwijdering van de zorgunit achteraf. Gemeenten kunnen tijdelijke omgevingsvergunningen afleveren of de geldigheid van een aktename in de tijd beperken. Het onvergun

laten staan van een zorgunit is een stedenbouwkundige overtreding. De lokale overheid kan hiertegen optreden, maar dit is niet eenvoudig. De gemeentelijke stedenbouwkundige handhaving zou geholpen zijn door de mogelijkheid om een last onder dwangsom op te leggen. De handhaving kan verder vereenvoudigd worden door het koppelen van de naam en adresgegevens van de bewoners van de mobiele mantelzorgwoning en de hoofdwoning. Zo kan een gemeente gericht vaststellen of er sprake is van eventueel misbruik of domiciliefraude. Tot slot wees de VVSG nog op de link met de inschrijving in het bevolkingsregister en de daaraan gekoppelde gevolgen op het vlak van fiscaliteit en sociale zekerheid. Het is van belang dat de federale overheid zich tijdig aanpast aan een eventuele wijziging in de regelgeving.

4.8 ICT en e-government

4.8.1 VVSG sluit protocollen informatieverstrekking namens lokale besturen

De VVSG startte met de voorbereidingen voor het afsluiten van algemene protocollen informatieverstrekking namens de lokale besturen, uiteraard voor zover die daarmee instemmen. Zo moeten lokale besturen niet zelf voor elke informatiestroom opnieuw een protocol afsluiten.

4.8.2 Uitbreiding Smart Flanders naar alle gemeenten

De VVSG vroeg Vlaams minister Somers om het programma 'Smart Flanders', dat in een eerste versie alleen gericht was op de dertien centrumsteden, uit te breiden naar alle Vlaamse lokale besturen. Smart Flanders is gericht op de ontsluiting van open data en de realisatie van gedeelde standaarden.

4.8.3 Projectoproepen 'City of things' heroriënteren

De voorbije oproepen 'City of things' hebben een positieve dynamiek teweeggebracht bij een aantal gemeenten. De ondersteuningsnoden op vlak van data en digitalisering zijn echter groot bij lokale besturen. Volgens de VVSG kan met het subsidiebedrag voor de twee oproepen meer gebeuren om de digitale maturiteit van lokale besturen vooruit te helpen. Door de versnippering van de 4 miljoen euro per oproep is de impact echter beperkt. Veel uitdagingen hebben net baat bij een gemeenschappelijke oplossing. Daarom vroeg de VVSG om de middelen voor een eventuele nieuwe oproep te besteden aan een beperkt aantal structurele projecten voor lokale besturen, vertrekkend vanuit hun noden, met meer aandacht voor de opschaalbaarheid en repliceerbaarheid van projecten.

4.8.4 Vlaams beleidsplan artificiële intelligentie

Het is positief dat er wordt geïnvesteerd in acties om het onderzoek naar en de kennis van Artificial Intelligence (AI) te verhogen. Lokale besturen kunnen hierin een partner zijn. Daarom vroeg de VVSG om toekomstige subsidie-oproepen voor opleidingen of andere ondersteuningsacties voor AI ook open te stellen voor lokale besturen, werk te maken van een structurele ondersteuning om de digitale maturiteit van lokale besturen (o.a. kennis van data-captatie, -analyse, -ontsluiting) te verhogen en hen waar mogelijk te ontzorgen. Verder moet bij de definiëring van het strategisch basisonderzoek dat de Vlaamse regering financiert rekening worden gehouden met de noden en onderzoeksvragen van lokale besturen. De VVSG vroeg om de lokale besturen maximaal te betrekken bij de verdere uitrol van het beleidsplan AI.

4.9 Cultuur en erfgoed

4.9.1 Bijdrage aan de visienota kunsten

De VVSG formuleerde aan minister van Cultuur Jambon een reeks voorstellen als bijdrage voor zijn strategische visienota op basis van het Kunstendecreet. Naast de zorg voor de kunstorganisaties en -instellingen, bepleit de VVSG extra aandacht voor het gelaagde kunstenvormlandschap en voor overleg over de gemeentelijke bijdrage voor een dynamisch en complementair kunstbeleid.

4.9.2 Campagne ‘meer vrouw op straat’

De VVSG zette mee de schouders onder de VRT-campagne ‘meer vrouw op straat’. Directe mailings naar burgemeesters, schepenen van cultuur en de gemeentelijke cultuurdiensten droegen bij tot een grote respons op de oproep en het succes van de campagne.

4.9.3 Samenwerking met het Netwerk Onroerend Erfgoed

De VVSG sloot een samenwerkingsovereenkomst af met het Netwerk Onroerend Erfgoed. Dit organiseert onder meer ervaringsuitwisseling tussen de 25 intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten en de 19 erkende onroerenderfgoedgemeenten. Voor de VVSG is hun input interessant om als belangenbehartiger sterker uit de verf te komen en vragen en ideeën van de lokale werkvloer sneller te laten doorstromen naar de Vlaamse overheid.

4.9.4 VIA-subsidies gemeentelijke vzw's in de culturele sector

Veel gemeenschaps- en cultuurcentra zijn ingebed in de gemeentelijke werking en functioneren dus als een gemeentelijke dienst. Het personeel dat daar werkt, ressorteert onder de Vlaamse Intersectorale Akkoorden voor de non-profit /social profit sector (de zogenaamde VIA-akkoorden) voor de publieke sector.

In zeven gemeenten (Roeselare, Waregem, Menen, Leuven, Dilbeek, Hasselt en Grimbergen) werken de gemeenschaps- of culturele centra als vzw. Hun personeel valt onder het paritair comité 329 en hoort bijgevolg onder VIA-akkoorden die voor de private sector afgesloten zijn. Volgens een beslissing van de Vlaamse regering in het najaar 2019 viel deze laatste groep uit de boot van de VIA-subsidies private sector. Het ging om bijna 400.000 euro, met vooral een grote impact op Dilbeek en Roeselare. Mede door de snelle tussenkomst van de VVSG is er op 16 december 2016 een oplossing gevonden waardoor deze gemeentelijke vzw's toch recht blijven krijgen op hun VIA5-subsidies.

4.10 Diverse dossiers

4.10.1 Conceptnota actualisering regels begraafplaatsen en lijkbezorging

De VVSG deed samen met Vlavax een inbreng op een hoorzitting in het Vlaamse Parlement over de conceptnota over nieuwe regels voor begraafplaatsen en lijkbezorging. Beide organisaties vertolkten de mening dat de regels alleen de hoofdlijnen moeten vastleggen, zodat er voldoende ruimte blijft voor de gemeentelijke autonomie. Verder heeft het geen zin om nieuwe verbods- of gebodsbepalingen in te voeren, als niet tegelijkertijd duidelijk is op welke wijze de handhaving ervan georganiseerd zal worden.

5 Internationale dossiers

5.1 Europees cohesiebeleid

De VVSG nam een standpunt in over de voorstellen van de Europese Commissie voor het toekomstige Europese cohesiebeleid. De visie van de VVSG-amendementen over het betrekken van lokale besturen bij de opmaak, uitvoering en monitoring van de structuurfondsen, werden in de goedgekeurde verordening opgenomen. Vlaamse gemeenten willen als volwaardige partner betrokken worden bij de Vlaamse vertaling van het EU-cohesiebeleid en vragen hiervoor de nodige inspraakorganen. Daarnaast willen de lokale besturen meer lokale beleidsruimte met de middelen van het cohesiebeleid zodat de EU-fondsen een hefboom bieden voor het lokaal beleid.

5.2 SDG-aanpak Vlaamse lokale besturen onder de OESO-loep

De VVSG nam – samen met de Vlaamse overheid – deel aan het OESO programma ‘A territorial approach to the SDGs’. In het programma bezochten steden en regio’s elkaar om te leren van de lokale vertaling van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDGs) of Agenda 2030. De OESO had lovende woorden voor de pragmatische en bottom-up aanpak waarmee de VVSG en de Vlaamse lokale besturen de Agenda 2030 op gemeentelijk vlak onder de aandacht brengen. De voortrekkersrol van de Vlaamse gemeenten biedt inspiratie voor vele Europese lokale besturen.